

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K., za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovori. — Udej „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vraca. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, sprejemajo naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznana“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštine proste.

Dopusti za črnovojnjike.

Boji za Dardanele vznemirili celi svet. — Grški ministrski predsednik odstopil. — Grški kralj še ni za vojsko. — Italija ne ve, kam bi se obrnila. — Amerika ščiti Kitajsko pred Japonsko. — Amerika se oborožuje.

Dopusti za črnovojnjike.

Že začetkom meseca februarja je naročil Hrvatsko-slovenski klub svojemu načelstvu, naj se pri prijetnih ministrstvih poteguje za to, da črnovojnički dobitjo primerne dopuste za poljedelska in vinogradniška dela. Z ozirom na to naročilo sta poslanca dr. Korošec in dr. Šusteršič ponovno posredovala na mero-dajnih mestih, da se vprašanje glede črnovojničkih dopustov ugodno reši. Kakor kaže odredba vojaške uprave, ne brez uspeha. Črnovojnikom se bodo dovoljevali dopusti. Že „Straža“ je prinesla poročilo o tem, toda ker še odredba ni bila v vsem obsegu dobro znana, prinašamo danes natančne in popolnoma zanesljive ter uradne podatke.

Dopusti se bodo dovoljevali vojakom, ki pristopajo kmečkemu stanu (t. j. samostojni kmetje, njih sinovi, viničarji, poljedelski delavci). In se nahajajo pri vojaških formacijah izven bojišča (n. pr. varnostna služba pri železnicah in drugih javnih napravah), pri nadomestnih četah, v okrevališčih (rekonvalescentnih) oddelkih in zavodih. Skratka rečeno, dopusti so določeni za vse kmečkemu stanu pripadajoče vojake, zdrave in rekonvalescente, ki niso v fronti. Vsak izmed teh bo dobil dopust, v kolikor bodo to dopuščeni najnujnejši interesi vojaške službe.

Dopusti ne bodo dolgi, k večjemu 14 dni. Dovoljevali se bodo za najpotrebnejša poljedelska in vinogradniška dela. Gledalo se bo na to, da vsi primerni in potrebeni poljedelci dobijo dopust. V tem kratkem času naj se menjajo.

Za dopust je treba prositi pri neposrednem veljstvu vojaka-črnovojnka. Prosi lahko vojak sam ali pa nje govi domači potom okrajin in glavarstev. (Glej obrazec med „Raznimi novicami“.) Dopust daje edino-le neposredno vojakovo veljstvo. Prošnje domačih okrajno glavarstvo samo sprejema in dostavlja vojakovemu veljstvu.

Kdaj se bo dobil dopust? Po vseh krajih se polja in vinogradi ne obdelujejo istočasno. Razlika je med južnimi in severnimi kraji, med nizjo in višjo ležečo lego in med raznimi poljedelskimi kulturnimi. Po teh krajevnih razlikah in potrebah dela in časa se bodo dajali dopusti. Z dopustnim listom bo imel vsakdo prostvo vožnjo po železnicah, na dopustu bodo vojaki ravno tako dobivali svojo vojaško plačo in njihove družine, ali starši, ali žena z otroci, pa dosedanje podporo.

Razven tega lahko posamezni poljedelci ali tudi občine prosijo (sam) potom okrajnega glavarstva, da se jim za poljedelska dela dopošljejo od vojaštva delavci in delki po 20 m ož skupaj. Za delo ne bo treba nič plačati. Posamezniki, oziroma občine, pa morajo skrbeti za stanovanje in hrano tako, kakor se to dogodi pri vkvart ranju. Za hrano vojaško-delavski oddelek plača, ako se zahteva, tudi odškodnino v isti izmeri, kakor se plačuje hrana v garniziji.

Končno še vojaška uprava razglaša, da se bodo v slučajih, ki so posebnega upoštevanja vredni, samostojnim poljedelcem (posestnikom) in posameznim poljedelskim uradnikom dovoljevala časovno omogočene oprostite. Take prošnje se smejo vlagati samo pri okrajnih glavarstvih. Na prošnje, ki so se ali se bodo poslale naravnost na domobransko ministrstvo, se ne bode oziralo.

Odredbe za poljedelsko delo.

Vsakdo, ki ljubi domovino, mora skrbeti, da bo imela naša država v bodoči dovolj živil ne samo za prehrano armade, ampak tudi za drugo prebivalstvo.

Bolj kot prejšna leta skrbimo letos za to, da se bo vsak košček zemlje izrabil, nasadil ali obsejal. Z gotovostjo lahko računamo, da bo najbrž še delj časa nemogoče uvaževati v našo domovino iz tujine potrebnih živil. Ce bomo skrbeli, da se bo v naših krajih pridelalo kolikor mogoče mnogo žita, krompirja itd., bomo s tem najbolj uspešno kljubovali dragim in sovražnikom naše domovine, ki nas obkoljujejo, kakor sovražna armada močno in važno trdnjava. Mnogo je še v naših krajih zemlje, ki se lahko spremeni v njive. Avstrijsko poljedelsko ministrstvo je izdal pred nekaj dnevi važno odredbo, ki ima namen, da podzuri naše ljudstvo na deželi, da čim preje več sveta obdelava in obseje. Glavne točke te ministrske naredbe so:

D o 15. aprila ima posestnik ali najemnik neobdelanih kosov zemlje pravico, isto sam obdelati. Ako pa do tega dne niti ne izvrši potrebnih predel za spomladno setev, čeravno je že zemlja dovolj suha, ima občina pravico, da dotične kose zemlje obdelava in obseje.

D o 23. aprila ima občina, v kateri leži določeno neobdelano posestvo, pravico, da ga po svoje obdelava. Ce se pa tudi domača občina ne pobriga za obdelavo zemlje, ima politična oblast pravico, da dovoli kaki sosednji občini ali tretji osebi, da obdelava in obseje določene kose zemlje. V tem slučaju se je treba ravnati po navodilih krajevne komisije za oskrbovanje in spravljanje seteve, ki obstoji v vseki občini. Tudi okopavanje in obdelovanje posvetne ter spravljanje pridelkov mora biti pod nadzorstvom zgoraj omenjene komisije. Dotični, ki je obdelal kakos neobdelane zemlje, sme storiti vse, da mu je mogoče pravilno oskrbovati sejane ali nasajene pridelke. Samoobsebi je umetno, da je on tudi lastnik vseh pridelkov, ki jih je dobil na tistem kosu zemlje. Lastnik posestva pa nima nobene pravice do pridelkov. Ko pa so pridelki spravljeni, nima obdelovalec nobene pravice do dotičnega kosa zemlje.

Obdelave in posvetve oproščeni so leti tisti kosi zemlje, česar posestnik je do 31. marca na znanil po občini politični oblasti, da za leto 1915 niso pripravni za posetev, ali pa, da bo še pozneje iste obsejal s kakim semenom.

D o 15. aprila se torej posestnik lahko odloči, ali bo neobdelano zemljo obsejal ali ne, do 23. aprila ima občina pravico do obdelave zemlje in od tega časa naprej pa razpolaga o uporabi neobdelane zemlje politična oblast.

S to odredbo se daje ljudem, ki nimajo lastne zemlje, priliko, da brezplačno lahko dobijo v „najem“ kos zemlje, na kateri posadijo krompir, koruzo, fižol ali kaj sličnega. Dolžnost občin in krajevnih komisij za spravljanje seteve pa je, da skrbijo, da se vsak preprije, ki bi nastal med posestnikom in obdelovalcem zemlje, že v kali zaduši.

Tako ministrska odredba, katere smo priobčili, da so naši kmetovalci o vsem dobro poučeni in da ne pridejo v neprilike.

Slike iz vojne.

Črнogorci valijo kamenje na Kotor.

Orožniški stražmojster Jožef Petrovič, doma od Sv. Barbare v Halezah, nam piše iz Kotorja:

Že več let sem naročnik „Slov. Gospodarja“, ki časnik se mi posebno sedaj v vojskinem času s svojo vsebino in zanimivimi poročili najbolj dopada.

V zadnjem času se ne dogaja nič posebnega na takojšnjem bojišču. Dne 17. svečana je plaval spet po dolgem času naš zrakoplov nekolikokrat preko Lovčena in okolice. Črнogorci so s posebno srditostjo streljali nanj s šrapneli, vendar se je zrakoplov neškodovan zopet vrnil. Naše trdnjave hrabro obstreljujejo črнogorske vrhove, a Črнogorci prav nič ne odgovarjajo na te pozdrave. Sumnja, da jim primanjkuje streliva, je resnična. Naše predstraže vznemirijo Črнogorci po noči z valjanjem velikega kamenja po strašni strmini in pečevju, ki učini sicer veliki hrušč in ropot, vendar nam s tem ne morejo škodovati. V mestu Kotor je prebivalstvo na streljanje topov in pušk že popolnoma navajeno in se nikdo dosti ne zmeni za to. Vsak gre za svojim delom, trgovina je ustavljen, živila so dan na dan dražja. Vse domorodce srčno pozdravlja!

„Slovenski Gospodar“ pri trdnjavskih topničarjih,

Anton Alt piše svojemu bratu č. g. kaplanu Ivanu Alt v Slovenski Bistrici iz Petervardina (trdnjava ob Donavi v Sremu), kjer služi pri trdnjavskih topničarjih:

Dragi brat! Iskrena hvala za poslanega „Slov. Gospodarja“, katerega vselej z največjim veseljem sprejemem. Ta naš ljubi domači list mi je najbolj prijubljen, kakor tudi pri vseh ostalih tovariših-Slovencih. Ko ga dobim, moram zmiraj na željo ostalih tovarišev v njih sredini na glas čitati vesti in poročila naših sobojevnikov iz mrzle Galicije. Potem pa tudi gre iz rok in pečevju, da se nazadnje ne pozna več, ali je slovenski ali kak drug list. Tukaj pri nas imamo že zelo lepo spomladansko vreme, snega smo sploh malo imeli, tudi zima ni bila prehuda. Prosim Te zapet za cigarete. Ali dobiš moja poročila? V teh usodenih dneh se zelo pogosto spominjam svojih dragih. O, da bi še enkrat včakal življenje, kakoršnega sem imel prej med svojimi domačimi! Spomni se me večkrat v molitvah, da bom vse voljno prenašal. Sam moliti tudi nisem pozabil, kajti to je moja edina tolažba. Pripravljen sem na vse, toda upam najboljše. Kajti: kar Bog stori, vse prav stori. Priporočam se vedno sv. Jožefu za srečno zadnjo uro, aka mi je odločena na bojišču. Ako pa mi smrt še ni odločena, sem se pa zaobljubil k Mariji Bistriški na božjo pot, aka me še srečno pripelje nazaj v ljubo slovensko domovino. Dal Bog in sreča junaška zmago našemu oružju in pogin našim sovražnikom! Se še enkrat priporočam za „Sl. Gospodarja“. Te srčno pozdravlja in Te poljublja Tvoj Te ljubeči brat Anton.

Smoodnik je malo poskusil.

Pionir Franc Klančnik, doma iz Vranskega, piše iz severnega bojišča:

Dragi starši! Sprvega, ko sem prišel v Galicijo, je bilo slabo. Vsak dan smo marširali, kolikor se je največ dalo. Ko smo se približali Rusom, slišal sem puške in kanone grmeti tako, da so se skoro začele hlače tresti na meni! Toda samo za trenutek. Pritekli so naši huzarji nasproti. Nato smo malo postali. Bilo nas je dve kompaniji skupaj. Razširili smo se po polju proti našim okopom. Mimo gredoč sem videl naše mlade vojake ranjene in mrtve. Začelo mi je šumeti po laseh, kaj da bo, dokler se nisem navadil. In vendar, hvala Bogu, sem danes še popolnoma zdrav. Sedaj pa se za pokanje pušk še niti nobeden ne zmeni več, samo šrapnelov se še bojimo. Nekoč so nas celo noč in celi dan preganjali po nekem gozdu, tako, da nas je bilo nazadnje le malo skupaj. Midva z mojim prijateljem sva šla za huzarji. Bila sva lačna in žejna. Tudi kadeti se mi je že zljubilo. Našel

sem konček cigare, z veseljem sem ga pobral in pokadil. Bilo mi je precej bolje, da sem lažje šel dalje. Huzarji naše divizije naprej, midva pa za njimi. Skrbelo naju je, da bi prej našla svojo kompanijo. Nato smo prišli v neko mesto. Tam sva si kupila kruha, da bi se malo podložila žnjim, pa še tistega sva zgubila, da so ga potem Rusi jedli. Naenkrat zagledam dragonce. Zraven je bil tudi našega župana sin, Janez Papež. Imel je vse mastne prste, ker je ravno čebelam odvzel strd. Tudi meni jo je dal, da sem se malo okrepljal. Potem sva se nekoliko pogovorila in si zopet podala roke. S prijateljem sva šla zopet za huzarji. Prišli smo na griček. Naenkrat zagledam ruske kozake. Rekel sem svojemu prijatelju: „Ti, sedaj se bo treba skrati za drevo!“ Stopil sem čez cesto in že so začeli šrapneli leteti in strojne puške ropotati. Bližu je bilo ravno pokopalšče, za katero sem se umaknil. Spomnil sem se na podobo Matere božje, katero mi je teta obesila na vrat, predno sem odpotoval iz naše Prekope. Videl sem tudi, kako so se valili konji in huzarji na kup, ker so bili zadeti od šrapnelov. Zanesel sem se na Mater božjo, da mi bo gotovo v pomoci in spustil sem se po trebuhi v grmovje. Tam sem ostal za eno uro. Mislim sem si, sedaj me pa že imajo Rusi, kajti kozaki so že dirjali mimo mene. A hvala Bogu, odpodili so jih naši lovci, tako, da sem jim srečno odnesel pete. Nato sem zopet moral bežati, kolikor se je največ dalo; zabredel sem v neko močvirje, da sem komaj ven prišel, ves moker sem bil. Po noči me je malo zeblo, pa tudi ne preveč, ker smo trije prišli skupaj v kleti, kjer smo našli šampanjec, ki nas je dobro ogrel. Drugi dan smo prišli do kompanije. Potem smo se odpeljali na drugo stran. Tam je dobil Rus precej smodnika pod nos. Tudi jaz sem ga malo pokusil, toliko, da vem, da je kisel. Sedaj sem zopet v Galiciji. Samo Bog daj, da bi Rusa pošteno naklestili in potem se podali vsak k svojim domaćim.

Smrt ima velikansko žetev.

Pismo slovenskega vojnika Janeza Antona Dvoršak iz Hoč, topničarja na severnem bojišču, se glasi:

Dragi domaći! Naznanim Vam, da sem do sedaj še, hvala Bogu, pri dobrem zdravju; godi se mi zdaj tudi dosti boljše, posebno pa zato, ker sem se čisto privadil vojski in vsemu hudemu,

Kakor se vidi tukaj na bojišču in kakor čitamo po časnikih, še pač ne bo kmalu konec naše grozne vojske. Samo to upanje me še tolaži, da bo enkrat vendar našega vojnega trpljenja konec. Ni mi mogoče popisati, koliko ljudi in konj je tukaj na bojnem polju pokopanih. Zavoljo tega se širi po nekod grozna kolera. Včasih se morajo borže za kakšen dan prekiniti radi velikega Števila mrljev, ker čez mrtve ne morem naprej, večkrat jih leži po cele plasti. Smrt ima velikansko žetev! Pred prazniki je bila grozna bitka, takrat so jih celi teden pokopavali na enem grlu; videl sem to na lastne oči. Takrat so jih Rusi pač posledno dobili po svojih rujavih ušesih. Tudi izgube so imeli velikanske, niti toliko časa niso imeli, da bi pobrali svoja kopita, morali so jih nam prepustiti. Dobili smo takrat veliko kruha, celi vagon moke in tolko testa, da smo mogli potem v mestu iz njega peči kruh za naše vojake, tudi jaz sem si z ruskim kruhom potolažil želodec, čeprav ni tako dober kakor naš toda v sill je vse dobro. Danes sem tudi dobil od bratranca-korporala Ludovika kartu, v kateri piše: Sedaj še le spoznam, koliko je vredna molitev, ker me je Gorska Mati božja že tolkokrat obvarovala smrti. Omenim Vam tudi svoje veselje in hvaležnost do Božja, katero čutim za prejetje milosti, da me še Bog namreč toliko časa ohraji pri življenju, da se lahko dobro za smrt pripravim. Tukaj so taki pretresljivi dogodki, da se lahko vsak, kateri le hoče, na smrt dobro pripravi. S pozdravom hvaležni sin Janez Anton.

Dva sovražnika.

Topničarski poddesetnik Andrej Kovačič iz Središča, bivši podpredsednik sredškega Orla, piše s severnega bojišča dne 1. marca:

Zopet sem tako srečen, da sem prišel nazaj k svoji prešni bateriji. Za nekaj dni sem spet na varnem. Bil sem začasno pri poljskem topničarskem polku. Čeravno sem se nahajjal vsak dan in nevarnosti, vendar je dobro izšlo. Kako bo v prihodnjie? Bog ve? Bi sem v veliki nevarnosti, ko se je par šrapnelov prav pred menoj razpočilo in poškropilo okrog mene, kakor toča, vendar me ni zadel nobeden. In v drugem slučaju je zadela granata v naš zakop brez kake škode. Za življenje se nisem bal, saj je v božjih rokah.

Koliko mraza sem moral teh dvajset dni prestati, ležeč po noči na prostem, vendar mojemu zdravju ni nič škodovalo. Res čudno! Če bi doma kdaj tako spal zunaj, gotovo bi se prehladil na smrt. Drugače je bilo popolnoma dobro. Zjutraj, ko sem se vstal, je bilo prvo — kuhanje kave. Potem pa strelčati do podneva, včasih pa kar celi dan. Ko nisem bil pri topu, sem evrl slanino, pražil kruh in kuhal juho. Vsega smo imeli v izobilju. Zvezčer pa, ko je prišla kuhanja, smo dobili meso in juho ter kavo ali kuhano vino. To je bilo življenje!

Čeravno nas je napadal dvojni sovražnik, prvi Rus, oddaljen s šrapneli in granatami, drugi kozak v srajci, ali uši, vendar sem izsel zdrav, rešen prvega sovražnika. Drugega pa se ne morem rešiti, čepravno ga pobijam, kakor je najbolj mogoče. Ta pa

nas ne bo ubil, čeravno je siten in grize ter pika, da je joj. Pa s tem si kratimo čas, da, ko ima kateri take ujetnike, jih dene na ogenj, da se spečejo. Imamo jih dvojne vrste, namreč ogrske in gališke. Gališke so huiše in boljše rejene, močne pa tako, da človeka vzdignejo. Toda, če Bog da in sreča junaška, upamo premagati obojega sovražnika in priboriti mir naši Avstriji. Bog daj, da kmalu dovršimo svoje delo in se srečni povrnemo nazaj v domovino!

V bojni črti sem se sešel z dvema domačinoma: Borko Rupertom in Milinari Rudolfom. Povedala sta mi, da so naš prejšnji kaplan č. g. Marko Kranjc pri njih za vojnega kurata. Žal, da nisem imel toliko časa, da bi jih poiskal! Ne moreš si predstavljati, kako je tukaj veselo, če se snidejo znane tovariši! Čas mine kot bi ga odrezal. Če pridemo zdrav nazaj, se bomo dost krat spomniali, pri časi sedeč, kako smo gačili gališko blato, zasledovali in preganjajoč sovražnika. Naznanim Ti, da smo ga potisnili kakih 4 do 5 kilometrov nazaj. Pa smo ga tudi dali, da je bilo veselje. Streljal sem tako, da sem od samega pokanja skoraj oglušil. Najprej smo ga z granatami izsili iz njegovih zakopov. Ko je bežal, smo ga obispali s šrapneli, da je padalo moštvo kot snopje. Čeravno so se dolgo trdrovratno držali, vendar so si nazadnje moral nabrusiti pete in bežati kar jim je bilo mogoče. Razume se, da takrat naša pehota ni držala rok križem, ampak jih je pogumno zasledovala in mnogo ujela.

Tukaj ostanemo kakih šest dni, potem pa gremo spet nad njo. To bo spet igra! Že sem zadremam in izmučen, zato ne morem več pisati, čeravno bi Ti imel še mnogo povedati. Te pozdravlja prijatelj Andrej.

Na bojišču mi čas hitro teče.

Mladenič-vojak Pavel Baš iz Parižl pri Braslovčah, kateri je služil dva meseca v neprestanem ognu gorskih topničarjev na severnem bojišču, potem nad dva meseca pri oddelku strojnih pušk, sedaj pa pri tenu na bojišču, piše na pustni večer tole pismo svojemu prijatelju:

Predragi! kako se kaj imate doma? Jaz se, hvala Bogu, dobro počutim. Kako kaj letos obhajate pustni večer v domovini? Veš, ko sem odhajal pri prvi mobilizaciji na vojsko, mi še na misel ni prišlo, da bom pustni večer še praznoval na bojišču. A sedaj, kakor vidim, pa še bom Veliko noč. Mi tukaj ne vemo ničesar, kako stvar stoji. Vi doma veste gotovo več. Pros. m., bodi tako prijazen in piši mi kako in kaj. Sploh bi rad dobil mnogokrat kakšno poročilo iz domačega kraja. Ti ne veš, koliko velja pismo ali kartica, ki pride iz naše ljube domovine semkaj na pusto in otočno bojno polje, kjer ne more biti vedno veselje. Pa če tud: se mi, kakor sam lahko veš, ni godilo Bog ve kako imenitno, vendar Ti odkrito povem, da mi je teh šest mesecov zelo hitro preteklo, da skoraj sam nisem vedel kedaj. Velikokrat sem se že nahajjal v takšnem položaju, da sem si mislil, zdaj pa zdaj bom tam, kjer je že na tisoče drugih. A dozdaj me je, trdnopam, obvarovala Marija, kateri sem se pri odhodu iz domače cerkve posebno priporočil. Torej sem še kljub hudemu mrazu, ki je bil tukaj in ki ga sedaj ni več, in neštevilnih ruskih krogel in granat, ki so padale v naše vrste, popolnoma zdrav. Tudi ruski vojak je seme srečnega šteti, če je kateri zdrav, kajti mi smo jih dajali takšne udarce, da so ležali kot snopje na njivi. Tukaj, kjer se nahajam sedaj, nas je 170 mož skupaj. Slovencev nas je samo 5. Drugi so Poljaki, Nemci, Madžari itd., tako, da če prideva dva skupaj, se še dogovoriti ne moreta. Sedaj bi bilo pač dobro zame, ko bi znal vse jezike! Mnogo je tu fantov in mož, a znanca nimam nobenega. No, pa nič ne de, saj smo si vseeno dobri, kakor bratje. Sprejmi prisrčne pozdrave od Tvojega prijatelja Pavla.

Vojskine težave.

Ivan Tratnik, vojak 87. pešpolka, od pionirskega oddelka, piše dne 24. februarja svojemu bratu č. g. Josipu Tratniku, kaplanu v Rajhenburgu, s severnega bojišča:

Dragi brat! Z veseljem sem sprejel Tvojo posljiljav, za kar se Ti prisrčno zahvalim.

Znano Ti je mogoče, kako se denar potrebuje v bolnišnici, zlasti, če ima človek še zdrav želodec. Sicer sem imel dosedaj še denarja za sil in potrebščine, ki sem si ga prihranil od vsakdanje plače, dokler sem še bil pri polku. Plača, katero pa tukaj dobimo, je jaka malo, komaj 1 K za 10 dni, torej 10 vinarjev na dan. Poleg tega si še pa človek večkrat mora kupiti ovega perila, ker poleg bolezni smo prinesli seboj tudi več ali manj malih a starih živalic, uši. Tiho in mirno živimo tukaj ter z vsem zadovoljni, od hudih bojev z grozim sovražnim kom in slabega vremena zmučeni in bol i branitelji domovine. Vsak je bolan na telesu, in tudi naš duh je potreboval počinka, da se zopet razvedri. Ker imam čas, si večkrat mislim, kako različen je svet in kako različno nam je odločenje a usoda.

Mogoče so bili nekateri ranjeni bogati in zdravi ljudje, pri bogato obloženi mizi in so še boli jadi kovali kakor mi reveži in bolniki. Tudi mi nismo prevedeli ceriti, kaj da smo imeli ter smo bili z marsičem nezadovoljni. Toda kruta usoda nam je pokazala, kaj je trpljenje in lakota, zato pa vemo sedaj ceriti vsak dar božji. Enako nam preteče dan za dnevnem naprej brez vsake posebne zabave. Edino razvedrilo nam je, če dobimo kakšen časnik, katerega s

izposodimo pri tukajšnjih prebivalcih-židih. Mislim si, da tudi tega ne bom dolgo imel, ker mi je nekoliko boljše, zato vsak dan pričakujem, da me bodo poslali nazaj na bojišče. Od Lojzeta ne dobim že od 11. septembra nikakega poročila. Mislim, da jim je zabranjeno pisati, ker on se nahaja v trdnjavi Przemysl. Pros. m., piši mi, če Ti kaj piše.

Rad bi Ti kaj več omenil o svoji preteklosti, kar pa sam veš, da je zabranjeno. Nekoliko o naših težavah pa boš lahko čital v „Slov. Gospodarju“, kjer smo pisali nekaj vrst o naših dogodkih na bojnem polju. (Opomba uredništva: Nismo dosedaj nobenega Vašega dopisa sprejeli.)

Z Bogom do zmage Avstrije! Sklenem to pisano in Te iskreno pozdravljam, kakor tudi gosp. župnika in gosp. Tinčeta, da bi se še kedaj zdravi in veseli videli. Tvoj udani brat Ivan.

Noč na bojišču.

Josip Karo iz Vrantskega, vojak 54. pešpolka, piše iz severnega bojišča:

Dan se je nagajil. Poslednji žarki zahajajočega solnce padajo na bojišče ter se poslavljajo od mnogih pač zadnjikrat v življenju...

Celi dan so gromeli topovi ter sipali svoj pogubnosni ogenj med številne vrste pogumnih bojevnikov. Napočil je večer, nastopila je noč. Bojni grom je ponehal, vsak si želi vsaj kratkega počinka. Zunaj v bojni črti jih je mnogo počiva in spašljivo spanje. Mi si postavimo tabor, če smo dovolj oddaljeni od nepriatelja, si naredimo ogenj, da si vsaj na večer ogrejemo svoje premrzle ude. Okoli nas stojijo straže, da nas ne more motiti nepriatelj. Vojaške kuhinje nam pridelajo obed, seveda je tega malo, a vsaj za silo se okrepamo in ogrejmo.

Vojaki, za to pripravljeni, gredo in pregledajo bojišče in nosijo na vojaških nosilih ranjence v že pravljene vojaške bolnišnice. Kateremu je potrebna hitra operacija, se takoj operira in drugi se razposljejo na razne kraje v bolnišnice. Veliko jih na teh dolgih cestah umrje od mraza in bolečin. A nesrečni so tisti, katerih ne najdejo in morajo čez noč ostati na bojišču. Zima je sedaj tukaj strašna. Bog nam pomagaj!

Padlim tovarišem pa pripravljajo tovariši pričarobnem svitu blede lune zadnji počitek v skupni gomili. Skupaj so se bojevali, skupaj so padli, naj še skupaj počivajo, dokler jih ne zбудi trobente glas. O počivate junaki mirno! Daleč počivate dragi tovariši od svoje domovine. S pogumom ste sli v boj, oborenji ne le s puško in mečem, ampak mnogi tudi z rožnim vencem. Pripravljeni moramo biti ne le na boj, ampak tudi na Boga in na večnost. O srečni, kateri so padli pripravljeni, bil je kratak posledni boj, splavale so njih duše iz te solzne doline v večno veselje. Sedaj nima nobenega sovražnika več. Naj jim bode tuga mrzla zemlja lahka!

V dežju smrtonosnih krogel in morilnih granat mislim često na svoje drage v mili domovini in na minule čase. Težko mi je ob misli, da se ne povrnejo nikoli več. Tolažijo me pa ona nedeljska jutra, ko sem pristopil k mizi Gospodovi. Kako se tukaj nekateri boje smrti in trepetajo pred krogliami in to navadno tisti, kateri so se ogibali, ko so imeli čas, cerkev. Ko sem katerega takega vabil, ko smo služili v mirnem času: „Pojdi z menoj“, rekel mi je navadno: „Kaj imam od tega, če grem v cerkev. Ko pa pride nevarnost, se 'im pa čudno zdi, da se jaz ne bojim krogel kakor oni. Pa ne misl te, da jaz nimam strahu pred krogliami; tudi jaz se bojim smrti, saj vsak še rad živi. Imam pa vsaj mirno vest, imam zavest in upam, da mi bo Bog milostljiv sodnik.“

Upam, da se kmalu vidimo ter prisrčno pozdravljam vse v svoji mili slovenski domovini. Vaš Josip.

Kako sem ujel sovražno patruljo.

Rezervni četovodja Franc Černelč, doma iz Pišec, piše s severnega bojišča:

V noči od 3. na 4. septembra sem bil poslan na poljsko stražo na cesti Lvov—Grodek. Ker mi je bilo dolgočasno, zmiraj na rnenem mestu stati, sem šel malo naprej pred svojo stražo patruljirat. Ko gledam v temni noči oprezeno okoli sebe, zagledam, da se nekdo pomika proti meni. Bil sem pazen in se vležem na trebuhi in gledam dobro, kdo more biti. Ko se mi pomika ta „pošast“ zmiraj bliže, vidim, da je ruska patrulja. Trije sovražniki in jaz sam! Pustim jih še bliže, in ko dobro vem, da je sovražnik, skočim pokonec in zakričim: „Orožje odložite!“ Rusi so se prestrašili in eden Rus je hitro vrgel puško vstran. Druga dva še zmrzljivajoča orožja proti meni. Skočim, kakor bi treščilo, pred nje in zakričim: „Orožje odložite!“ Sedaj še vržeta druga dva puško vstran. „Sedaj ste v mojih rokah“, sem jim zaklical. Rusi so se bali in me vprašali, če jih bomo postreljali. Jaz sem jih tofažil in jim rekel, da se jim nič hudega ne pripeti. Drugi dan me je nadporočnik Eglseer, ki je poveljeval naši stotniji, laskavo pohvalil in mi obljubil, da me priporoči za ovaj poskus v naredniku ter da dobim srebrno srečino za hrabrost. A revež tega ni mogel spomeniti, ker je bil par dni pozneje ranjen in so ga poslali v bolnišči. Dan 7. septembra mi je bil že od moje mladosti dan, katerega sem se posebno veselil in se vsako leto pripravljal na božjo pot na Sv. Gore pri St. Petru, ki se vrši dne 8. septembra. Ta dan se mi je pa spremenil v letu 1914. Dobili smo povelje vreči sovražnika

je nadporočnik Eglseerl ki je poveljeval naši stotniji, nazaj. Okoli 3. ure popoldan smo se celo 3. kor spravili v bojne črte proti sovražnemu topničarstvu. Naš polk je bil prvi, kar je bila sreča za nas. Večinočna vse granate in šrapneli so šli preko nas. Le tu pa tam je bil kateri ranjen. V par urah po grozovitem boju se je moral sovražnik umakniti. Ko se je storila noč, je vse utihnilo in mi se podamo proti strani, od koder nas je prej sovražnik obstreleval. Seveda ga ni bilo več na tistem mestu. Prenočili smo na prostem. Ko se je drugi dan svitalo, se podamo z veliko opreznostjo zopet naprej. Misil sem si: Danes leto sem ob tem času veselo stopal proti Sv. Gori, od koder so nas pozdravljal zvonovi, a danes stopam proti sovražniku, od koder nas pozdravlja strahovito gromenje topov in sovražnih pušč. Okoli 9. ure se vname strahovit boj. Žalostilo me je, ko sem videl, kako padajo moji tovariši na desni in na levi od sovražnih krogel zadereti. Najbolj me je pa to žalostilo, ker jih je tudi od moje čete dosti padlo. Ta dan je bil tudj povečnik naše stotnije, nadporočnik Eglseerl, ranjen. Se le pozno zvečer, ko je mrak legel na zemljo in bleda luna tužno svetila na naše ranjence in mrlje, je utihnilo strahovito gromenje topov. Tu pa tam se je glasil težko ranjen vojak in klical na pomoč. Med temi je bil tudi četovodja Jelen od 7. stotnije, s katerim sva bla dobra prijatelja. Vzeli smo ga seboj. Zaspal je v tej noči in se ni več zbudil. Imel je namreč obe nogi odbiti. Drugi dan se je godilo ravno tisto, samo, da smo sovražnika še dalje nazaj pognali.

Vsem znancem iskrene pozdrave!

Carigrad.

Ko so francosko-angleške ladje začele obstrelet dohod do Carigrada, morsko ožino Dardanele, se je vznenimila skoro vsa Evropa. Najprej je nastopila Rusija ter izjavila celiemu svetu, da je njen cilj rusko Črno morje in ruski Carigrad. Anglia, čeprav zavezница Rusije, ni hotela odobriti ruskih ciljev, ampak rekla je samo, da razume, kaj Rusi hočejo. Rumunija je naenkrat postala hladnejša nasproti Rusiji, ker njeni je vendar ljubiša slabota na Turčiji, nego morda Rusija, da straži ob Carigradu prehod v Sredozemsko morje. Bolgarija je javno izrekla, da bi bila Rusija ob Dardanelah največja nevarnost za neodvisac Bolgarije. Grška je že hotela zgrabit za orožje, da bi se udeležila boja za Carigrad. Ministrski predsednik Venizelos je že imel meč v rokah, toda zadnji trenutek mu ga je še grški kralj iztrgal iz rok. Tudi Italija se boji sprememb ob Dardanelah in premičljuje, ali bi že posegla vmes ali ne. Tako so res strelci s francosko-angleškega brodovja spremenili skoro vso Evropo.

Rusija in Carigrad.

Rusi nimajo bolj vroče želje, kakor da bi prišli na odprtvo morje. Dvesto let se je vojskovala Rusija s Švedsko, da si je osvojila od nje velik del Baltskega ali Izhodnega morja. Toda to morje je med Danosko in Norveško tako zagrajeno z otoki, da lahko Danska in Norveška takoj zabranite prevoz. Še bolj, eprvejno pa je za Rusijo, da to morje obvladuje Nemčija. Zato je Rusija že od nekdaj napenjala vse sile, da olvzame Turški Azovsko in Črno morje, kar se ji je tudi precej posrečilo. Toda s tem si ni vel ko pomogla, ker se iz Črnega morja ne more priti mimo Carigrada in tudi dalje po tesnem morskem potu (Dardanele), ki je 70 km dolg, a samo 2 do 4 km širok, tako, da je z obeh obali dobro zavarovan z umetno zgrajenimi trdnjavami, ki so vse v turških rokah. Rusija je že pred 38 leti prišla z vojsko pred Carigrad, toda Turčiji je pritekla na pomoč Anglia z vsem svojim brodovjem in poltčnim uplivom. Na berolskem posvetu velikih držav je ostala Rusija praznih rok. Odzdaj je Rusija iskala pot na odprtvo morje skozi Sibirijo na izhodno stran Azije. Toda v nesrečni vojski z Japonci je izgubila Rusija Vladivostok in Port Artur in s tem tudi izhod v Tihem morju. Poti mimo Carigrada noči Rusija samo iz političnih, ampak tudi iz gospodarskih ozirov. Sedaj n. pr. ima Rusija v černomorskih lukah okoli 70 metričnih centov žira, katero bi potrebovali in dobro piačali Anglia in Francija. Toda Turčija tega ne pusti. Rusi niso kaj z veseljem ne gledajo obstrelevanja Dardanel od strani Angležev in Francozov, ker dobro vedo, da se Angleži in Francizi ne umaknejo, kjer se enkrat vsedejo. Zato se govori, da Rusija zbirajo posebno armado, ki bo korakala nad Carigrad in prehiteja prodiranje Angležev in Francozov.

Grčija in Carigrad.

V Carigradu biva okoli 600.000 Grkov, tam ima tudi, po našem rečeno, grški papež, grški patriarh, svoj sedež. Grki misljijo vsled tega že dolgo, da je Carigrad mesto, ki bi po pravici njim pripadal. Toda njih želja je bila dosedaj vedno večja nego njihova vojaška moč. Sedaj pa je položaj drugačen. Angleži in Francizi so poškodovali par zunanjih dardanelskih utrdib. Toda samo z brodovjem se dobro utrijene Dardanele ne dajo vzeti, utrdbe se morajo naskočiti tudi s suhega. In ne pri Rusih, ampak pri Grkih ste zaprosili Francija in Anglia za pomoč. Grčija bi naj dala 100.000 mož na razpolago. Za to ste ji obetaли zemljo v Mali Aziji. Dosedanji ministrski predsednik na Grškem Venizelos je že bil privolil. Računal

je, ako smo enkrat v Dardanelah in Carigradu, nam ni treba več nazaj. Toda grški kralj je bil drugega mnenja, igra se mu je zdela, s takimi zvitimi in močnimi strici, kakor je Rus, Francoz in Anglež vendar prenevarna, nazadnje bi ga vsi pustili na cedilu. Tato je moral Venizelos odstopiti. Vojaštvo je istega mnenja kakor kralj. Grški generali namreč vedo, da bi v istem trenutku vpadla Bolgarija v Makedonijo in si šla po Solunu, ko bi se grško vojaštvo izkrealo ob Dardanelah.

Bolgarija proti Grčiji.

Iz Sofije se naznanja z dne 9. marca: Z ozirom na nejasen položaj v Grčiji je bolgarska vlada odredila obsežnejšo mobilizacijo. Zbrala je 100.000 mož pri Tyrnowu. Tudi ob srbski meji je razpostavila vojaštvo. V Srbiji so prepričanja, da bi nastala splošna balkanska vojska, kakor hitro se Grčija udeleži boja za Dardanele. Tudi Rumunija bi ne čakala. Za to slučaj, da Grčija začne vojsko proti Turčiji, obstoji že gotovi dogovori med Rumunijo in Bolgarijo. Vsebina dogovorov je seveda neznan.

Po tem poročilu še nam je bolj razumljivo, zakaj je Grčija naenkrat nehala rožljati s sabljo.

Novi grški ministrski predsednik.

Grški kralj Konstantin je poveril vodstvo ministra Zaimisu, ki velja kot tržen, previden politik, ki je naklonjen Avstriji in Nemčiji. Kaj pada bo njegovo stal še zelo težko, kaže prešni ministrski predsednik Venizelos uživa pri ljudstvu veliko zaupanje, ker je v balkanski vojski z razmeroma majhimi žrtvami povečal Grčijo in ji pridobil celo Solun. Pri ljudstvu je Venizelos ustvaril Velike Grčeve. Le to je ugodno za Zaimsa, ker je vojaštvo ob njegovi strani. Grški državnik Aleksander Zaimis je star 60 let in je bil večkrat član različnih ministrstev. Bil je justični minister, nato pa istrški predsednik, minister zunanjih zadev in od leta 1906 do leta 1908 je bil višji komesar na Kreči.

Nameravanji napad na grškega kralja.

Iz Atene poročajo dne 7. marca, da se je več dni obrazovalo, kako se je neki tuje vedno plazil okrog kraljeve palče. Sumljivi tujejo, da je posebno povpraševal, pri katerih vrsti bi hodi navadno kralj iz svoje palče. Tuje se zove Atanas. Policijski se je posrečilo, da ga je dne 5. marca prijela. V njegovem stanovanju so našli veliko svoto denarja (200.000 drahem) v zlati ter mnogo angleških in francoskih pisem. Izkazalo se je, da je Atanas vodja velke tujne družbe in je hotel izvršiti napad na grškega kralja Konstantina. Iz angleških in francoskih pisem, ki so se našla pri sumljivem tuju, se domneva, da je trosporazum (Anglia, Francija in Rusija) pripravil napad na grškega kralja. Kralj Konstantin namreč ni navdušen za politiko, po kateri bi naj stopila Grčija na stran t ospoznamo.

Italija na razpotju.

Tudi Italija je so razburili streli, ki trčijo iz angleško-francoskih topov na Dardanele. Ako se odpre pri Ruse pot mimo Carigrada skozi Dardanele, potem bo tudi Rusija vzdrževala v Sredozemskem morju svoje brodovje. Ako pa Angleži in Francizi – v slučaju seveda, da zmaga nad Turčijo – ne bodo samo Rusom pripustili straže nad Dardanelami, ampak jo skupno izvrševali, potem se boj Italija, da bo izključena. Najbolj mučno bi pa bilo seveda za Italijo, aki bi Grčija ob Dardanelah kaj dobila, kajti čim močnejša je Grčija, tem nevarnejša sosedka je Italiji. Toda Italija ne ve, ali se naj pridruži Angležem in Francizom proti Turkom, ali pa se naj obrne proti Franciji in s tem pridruži Nemčiji in Avstriji. Italija je na razpotju.

Italijani gradijo ladje.

Iz Genove se poroča: V Italijanski ladjedelnici Odero v Foči (pri Genovi) so dne 5. marca spustili v morje novega pomorskega velikana. Nova bojna ladja dreadnought se bo zvala "Marco Alfo in Colonna".

Vojni kruh v Italiji.

Iz Rima se poroča, da se je izdala odnədba, po kateri je uradno določeno, da se od 22. marca naprej sme na Italijanskem peči le enovrstni kruhi, ki sme vsebovati k večjemu le 80% pšenične moke. Ta vrsta kruha odgovarja računu, ki ga je izdala vlada z ozirom na dovoljeno manjšo porabo pšenice.

Garibaldijeva legija razpuščena.

Garibaldijeva legija (italijanski prostovoljci v francoski armadi) je na povelje francoskega vojnega ministra Milleranda razpuščena, ker so bili Italijani nevoljni na vojsko v streških jarkih. Italijanski listi hudo prijemajo Garibaldijance, ki so tako osmešili sloves italijanskega junashčev pred celim svetom.

Amerika se oborožuje.

Japonska je stavila Kitajske zahteve, ki bi polemile konec samostojnosti Kitajske, ako bi jih Kitajska vlada sprejela ali moralna sprejeti. Konec samo-

stojnosti K taiske bi pa pomenil začedno tudi konec živahnih pomorske trgovine med Kitajsko in Združenimi državami Severne Amerike. Moč in upliv Japonske bi s tem narasla v izhodni Aziji tako močno, da bi postala Japonska najnevarnejši tekmeč Združenih držav Severne Amerike. Predsednik K taiske, Juanšakaj, se je obrnil do Wilsona, predsednika Združenih držav, za pomoč v veliki zadregi, v kateri se sedaj nahaja Kitajska. Združene države so obljubile Kitajski pomoč in so najpoprej ugovarjale proti protivnemu zahtevam Japonske. Na ta ugovor je Japonska odgovorila na ta način, da je začela mobilizirati svojo armado in vojno brodovje.

Londonski list "Times" pa sedaj poroča, da so se tudi Združene države Severne Amerike začele oboroževati. Vsak dan spravlja veliko število topov na zahodno ameriško morsko obal, torej na obal, ki je najbližja Japonski. Vsa dela ob kanalu Panama v Srednjem Ameriki so Združene države ustavile in začele kanal močno utrjevati. Predsednik Združenih držav, Wilson, zahteva od zbornice, da mu dovoli 4 milijarde mark, s katero sveto bodo Združene države začele utrjevati svojo morsko obrežje. Napetost med Japonsko in Kitajsko je skrajno velika in po sodbi angleških lakov ni izključena vojska med Japonsko in Ameriko.

Kmetje v Rumuniji nezadovoljni.

V Rumunski je največji del zemlje v rokah velikašev. Se hujše je to, ker ti velikaši ne živijo na svojih posestvih, ampak jih dajo židom v zakup, a ti na njih tako gospodarijo, da so se kmetje že večkrat proti njim pobunili. Po zadnji pobuni pred nekaterimi leti so dobili kmetje nekoliko polajšav, ali čuj, kaj se je med tem dogajalo: Rumunska je 1. 1913 upadla s svojo vojsko v Bolgarsko in tukaj so rumunski vojaki, vsi sami kmetje, videli, kako bolgarski kmetje živijo srečno in zadovoljno vsak na svojem posestvu. Od tega časa pa do danes se je med rumunskimi kmeti udomačila misel, da kmečki stan ne sme stati na nobeno politiko, ki ne priznava kmetovih pravic do zemlje, a da tudi ne sme biti za nobeno vojsko, iz katere ni pričakovati za kmeta nobene koristi. Samoumevno, da za vse to zna rumunska vlada in da je to eden izmed razlogov, ki jo veden krepkejše nagiba, da ostane nepristranska.

Zivljenje angleških pomorščakov.

Listi poročajo: Nihče na Angleškem ne ve, kje so zdaj angleške bojne ladje, koliko jih je že na oceanu ali drugje in kako se jim godi. Natančno pa se ve, v kakem peklu žive pomorski vojaki in oficirji na tistih ladjah, ki so v Severnem morju. Čim se je začela vojna, so takoj odstranili s teh ladij vse lesovje in vse nepotrebne stvari zmetali v morje. Kmalu so plavali po morju dragi stoli, klavirji in vse mogoče druge reči, ki sicer oleščavajo življenje na ladiah. Že dobrih šest mesecev žive zdaj pomorščaki v čisto železnih prostorih in to še na najbolj nezdravem podnebju. Eden oficirjev se je izrazil: „Poleg telesnega napora je vpoštevati tudi vedno napetost naših živev. Če zadene le en sovražni torpedo, moramo vsi umreti, kajti nobena vojna ladja ne sme imeti čolnov in če je kaka ladja zadeta, morajo vse druge od nje zbežati.“ Na vseki ladji je vse polno strojev, ki delajo neprenehoma in zrak je od olja in para strašen. Ce se malo ladja le kolikaj premika, se začne tresti. Govoriti tedaj ni mogoče, kar tuliti je treba, a kadar vozi takaj ladja s polnim parom, tedaj se morajo dajati vse povelja z znamenji. O spanju še govora ni. V začetku so ladje le po tri dni patruljirale, potem pa je moštvo tri dni po valu, zdaj je še huje, ker je početek skrajšan na en dan. Če je kak oficir po večtedenskem službovanju na kakem razdiralcu torpedov premeščen na veliko ladjo, se hitro pokaže, da je vsled silnega živčavnega napora ves zmešan, tako, da daje včasih popolnoma nespametne ukaze, katerih se par trenutkov pozneje že sam več ne spominja.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 10. marca.

Južno od Stanislava ob reki Dnestr so se boji nekoliko polegli, predvsem radi vremenskih razmer, ki ovirajo hiter dovoz živil in streliva. Popolnoma seveda bili niso prenehali. Naš generalni štab poroča, da je te dni doživel ob Dnestrju občuten poraz močna ruska konjenica, ki je hotela obkoliti krilo naših postojank. Rusko uradno poročilo o bojih v Izhodni Galiciji z dne 5. t. m. pa pravi: „V izhodni Galiciji nas Avstrije ne napadajo več tako hudo. Naše čete so zopet zasedle izpraznjeni Stanislav ter prekoracile brez boja reko Lukvo.“ Iz tega poročila lahko posnamemo, da so ruske čete iz strahu pred Avstriji izpraznile Stanislav ter ga še le sedaj, ko je nastal na tem delu bojšča po poročilu našega generalnega štaba nekak odmor, zopet zasedle. Reka Lukva teče mimo Kduša, zahodno od Stanislava in se izliva v Dnestr.

V Karpatih so menda Rusi še do zadnjega upali, da bodo predali našo bojno črto in se kakor hudo-urnik razlili po Ogrski proti Budimpešti. Dan za dnevnem so prihajale nove ruske čete, ki so jih Rusi klicali iz bojišča v zahodni Galiciji in na južnem Rusko-Poljskem. Toda, vse zmanj! Ob Karpatah stoji že lezni tretji kor, ob Karpatah stražijo slovenski fantje in možje! Vsi ruski napadi so odbiti. Ruske izgube so naravnost neverjetno velike. Slovenski vojak opravlja svojo dolžnost vestno, točno in krepko. Pozdrave in slava slovenskim vojakom-junakom!

Ker pa je naše armada vedno videlo, da Rusi jemijo čete iz zaledne Galicije in južnega Rusko-Poljskega za boje v Karpatih, zato je začelo na teh bojiščih napadati Ruse. Ne samo artilerija, ampak tudi infanterija. Na nekaterih točkah so naše čete predrle rusko bojno črto ter vzele Rusom več zelo važnih opiralis.

Pred Varšavo in ob Izhodni Prusiji neprestani boji, toda nobenih posebnih sprememb.

Skrajno slabovreme v Karpatah.

Budimpešta, 9. marca.

Vkljub skrajno slabemu vremenu so v Karpatih le na nekaterih mestih utihnilo boji. To pomenja za nas ugodno spremembo položaja, ker so sedaj Rusi sled slabega vremena v svojem gibanju močno ovirani. Dočim so še pokriti karpatski gorski grebeni, ki so v naši posesti, s sneženo plastjo in leži tudi po karpatskih kotinah po več metrov na debelem snegu, je nastalo na gališki strani južno vreme, ki dela Rusom velikanske ovire. Pritoki rek Dunaj in Prut so tako narastli, da poplavljajo vse nižine. Številne gorske kotline na gališki strani, ki so podobne našemu Krasu, so pa napolnjene z vodo in so podobne majhnim jezerom. Ruski strelski jarki so spremenjeni v rujave potoke, ceste pa v močvirja. Ruski vojaki so tako blati, karor če bi se bili valjali v blatu. Ujeti Ruse priopovedujejo, da spravljajo sedaj težko ranjene in bolne vojake, ki se nahajajo v usmiljenja vrednem položaju, z vso naglico z bojišča, ne ozirajo se na njihovo stanje. Da je, vreme tudi za nas neugodno, se umevno ne da tajti. Vsled povodnji na južnem delu Karpat trpi tudi naš dovoz. Prijeti se še tudi več slučajev ozebljenja. Toda pri vsem tem so naši vojaki dobre volje, ker jih navdaja zavest, da bo končna zmaga na njihovi strani. Pri prelazu Usok so naši vojaki ujeli ruskega podpolkovnika. Iz njegovih izjav je razvidno, kako izborna se je posrečila v Karpatah našemu armadnemu vodstvu prikriti Rusom premikanje nemškega armadnega oddelka iz enega mestu na drugo. Vsled nenadnega pojava nemških čet v Karpatih so bili Ruse zelo nepriljubljeno presenečeni. Rusi so izvedeli to komaj tri dni poprej, torej mnogo prepozno in niso mogli poslati dovoli čet na to mesto. Ruski častniki so dobili strogo povelje, da ne smejo moštvo naznamati prihod nemških čet. Gleda namena russkih upadov v Karpati v vojaškem oziru se je izrazil častnik sledenje: Karpati moramo držati, da se nam ne upade za hrbot. Vsled tega nimač naši upadi v Karpati nobenega stalnega značaja in mi tudi nismo udri daleč notri na Ogrsko. Na Ogrsko smo s' poslali po živila. V prelazih se branimo do skrajnosti in jih bomo tudi držali.

Iz Przemysla.

Krakovski listi ponatiskujejo neko dopisnico iz Przemysla, ki pravi, da so sovražni letalci pripluli nad trdnjavno, niso pa napravili nobene škode. Mesto preskrbuje ubožnejše prebivalce s premogom, petrolejem, soljo in mlekom. Drva si jemlje prebivalstvo iz kneže Sapihe gozdov. Trdnjavsko poveljništvo proda živila mestnim prebivalcem. Sedaj v mestu ni kužnih bolezni. Pred kratkim so celo odprli neko gimnazijo. Splošno razpoloženje je dobro.

Ruski vojaki streljajo na Ruse.

V zadnjih karpatskih bojih se je opazil sledenje zanimivih slučajev. Na ruski strani se je borila četa moščanskih Tatarsev. Ko je ta ruska četa prišla v bližino Avstrijev, so se nenadoma obrnili in začeli streljati na Ruse. Izjavili so, da bi se radi borili na naši strani zoper Ruse, ker "svoja vojska" to zapoveduje. A Tatari se njih želja ni izpolnila ter se jih je smatralo kot druge vojne ujetnike.

Avstrijska artilerijska najboljša na svetu.

V pismu, ki ga piše neki vojak svojim domaćim z bojišča, trdi avstrijski vojak: "Seže po vojski bojno čitali, da je avstrijska artilerijska najboljša na svetu. Naši topnicaři sedaj daleč prekašajo ruske."

Kako sudi Šved o naši armadi.

Iz Stockholma prihaja sledenje poročilo: Neki švedski dopisnik, ki se nahaja na avstro-ogrskih bojni črti, piše o vztrajnosti avstro-ogrskih čet: Po velikem pomanjkanju, ki mu pač v poveznicu vojske ni vzgleda, smo došli na planoto, ki se razteza severno od Karpatov. Če pomislimo, da so se mogli prekorakiti Karpati vedno le po eni poti, da so Rusi porušili vse hiše in ceste, da so morale čete, ki so se bojevale po-

noči in podnevi, ostati vedno pod milim nebom brez ognja, da ne izdajo svojih postojankov sovražniku in da vreme ni bilo ugodno, moramo izraziti svoje najtoplejše občudovanje avstro-ogrskim vojakom, radi njih neupogljive hrabrosti in odločnosti in volje, da zmagajo.

Grozote v ruskih strelskih jarkih.

Očividec, ki se udeležuje bitke na Rusko-Poljskem, priopoveduje, kako izgledajo strelske jame in okop, katere so Rusi zapustili in katere so Avstrijevi zasedli. Ti okopi se nam zdijo, karor kako podzemsko mesto, ki je bilo z velikim naporem, vztrajnostjo in žilavostjo sezidano v zemljo. Veliko ozemlje je več kilometrov dalje okrog prevlečeno s samimi globokimi hodnikami in jamicami, ki so na vse strani zvezane. Človek bi se v teh zamotanih hodnikih res lahko zašel. Ako si v jami, ne vid š krog sebe druga kot enobarvne sive peščene in ilovnate stene. Vsak korak pa te spominja na sledi boja. Ob robovih teh globokih jarkov ležijo mrliči, katerih se radi močno zmrznjenih tal ni moglo zagrebati. Povsod ležijo na okrog tornistri, čelade, čepice vseh vrst, puške, revolveri in drugi biti i predmeti. Strelski jarki so pa tudi polni groznih tajnih dogodkov. Če gresi po stranskem jarku, ki veže dva glavna okopa, opaziš, da je okop čisti plitve. Ako pa natinčiš pogledaš, opaziš, da leži tam cel kup mrtvih Rusev, ki so zmrzli in se jih ni mogo več spraviti proč. Traintam opaziš, da drži kaštrte roko ali glavo iz mrtvega kupa in se le potem spoznaš, da korakaš čez padle ruske vojake. Vojak naše strane je opazil v nekem jarku ležati usijato rokavico. Pripagnil se je, da bi jo pobral. A skočil je prešrašen nazaj. V rokavici je bila mrtva ruka padlega Rusa, ki so ga v veliki naglici zagreblji, a tak, da je meleko roko iz groba...

Angleži o avstrijskih motornih baterijah.

Angleško in francosko armadno vodstvo se že močno trudit, da bi prišli na kakšen način do fotografije avstrijskih motornih baterij. Toda, karor poročajo "Times", so bili vsi dosedanji tožačevni napori brez uspešni. "Times" namreč pravijo, da ni bilo mogoče načeti vojaške osebe, ki bi zamogla priti k tem možnajem, ki so tako hitro uničili najmodernejše utrdbe francoskih in belgijskih trdnjav. Nemci se imajo res mnogo zahvaliti avstrijskim motornim baterijam, pri katerih so večinoma Slovenski topnicaři izvršili ono delo, ki se sicer pripisuje nemškim 42 cm mortarnjem.

Razne novice.

Našim vojakom

naročite "Slovenskega Gospodarja"! V vseh pismih, ki jih dobivamo z bojišča, izražajo vročo željo po slovenskem čitivu! Vsak teden bo jim "Slovenski Gospodar" prinesel ljube pozdrave in novice od doma. Naročite vsaj za tri meseca! Za tri meseca stane "Slovenski Gospodar" 1 K.

† Ptujski preš Žežel Flek. V Ptaju je v petek dne 5. marca umrl, začetek ol. kapl. mil. g. prost. Jožef Flek. Rajni je bil rojen dne 29. marca 1829 v Sevnici ob Savinji. V duhovniški je bil posvečen dne 23. julija 1857. Služeval je kot kaplan v Spodnjem Dravogradu, Slovenski Gradcu, pri predmestni župi i Matere Milosti v Mariboru, kot stolni kapeljci in kanonik v Mariboru in nato kapeljci v kar. Leti 1881 je dobil župnijo Lembach pri Mariboru, leta 1886 je postal dekan v Jančah, leta 1897 je postal prost in dječek v Ptaju. Knežoškofski duhovni svetnik je postal leta 1886, ko izstoriščal s. c. t. k. pa leta 1890. Povsod, kjer je služboval, je bil radi svoje ljudomilosti začet prijubljen. Bil je častni občan raznih spodnjih spodnjih stajarskih občin. Cesar ga je že pred letom povzdrignil v viteza III. reda železne krone. Z njim je izginila v grob častniki. V letev slana oseba lava in ske duhovščine. Pogreb se je vrnil v rodne kraje, dne 8. marca in je pokazal, da je bil rajni vsestršno zaslužen in priljubljen. Prid gi, sveti maši zadušnici in pogrebu so prisostvovali vodja okrajnega glavarja z uradniki, vodja vojaške postaje s častniki, podžupan Števčič z mestnimi odborniki, sodnički Doležal, gimbanski ravnatelj s profesorji in dijaki, društva, solski otroci z učiteljstvom in ogromno množico vernega slovenskega ljudstva od blizu in daleč. Iz prošlosti v cerkev je vodil sprevod in za rajega maševal mil. g. Fr. Hrastelj, arh. akad. konjiški, pričoval in pogreb iz cerkve na pokopališče vodilj e mil. g. Fr. Moravec, kanonik in solni župnik v Mariboru. Sprevoda se je udeležilo 64 duhovnikov. Črne zastave z mestne hiše, prost je in cerkvenega stolpa so naznajale, da je Ptuj in okolica v žalosti. Svetilke na micah so gorele in bile zavite v črne parčolice. Svetila blagemu pokojniku večna luč!

Novi stolni dekan v Mariboru. Cesar je imenoval za stolnega dekanata lavantskega katedralnega kapitelja kanonika č. g. Josipa Majcen.

* Duhovniške vesti. Za upravitelja ptujske dekanije je imenovan k. šk. duhovni svetovalec in župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. vlč. g. Jos. Sinko. — C. g. Jos. Vrečko, kaplan na Remščiku, je imenovan za vojnega kurata v rezervi.

* Solski svetnik g. Luka Lavtar, profesor c. k. učiteljsca v Mariboru, je umrl v svojem 69. letu dne 9. t. m. ter je bil danes ob obilni udeležbi vseh slovenskih pokopan. Rojen je bil v Železniških na Kranjskem. Neumorno in plodonosno je deloval v šoli od 1.

1872 naprej in sicer skozi celih 40 let v Mariboru. Naj vrnju počiva in večno plačilo zavživa krščanski mož stare korenine, vrli oče, vzor-značaj, mili tova, riš, navdušen vzgojitelj!

Iz finančne službe. Za davne upravitelje v 9. činovnem razredu sta imenovana začasni davčni upravitelj Emil Pleskovič in davčni oficijal Otmar Meglič.

* **Novi vojni kurat.** Dne 6. marca je bil brzavno poklican kot kaplan vojaške bolnišnice št. 7 na bojišču č. g. Alojzij Dejak, uč telj na saševjanski g. maznici v Veržeju. Gospod Dejak je na zavodu in v okolici neumorno deloval. Prav rad je pomagal g. župnikom v okolici ter si je s svojim ljubezljivim nastopom pridobil srca tistih, ki so imeli z njim opraviti. Veržejci in Majoredelčani bodo težko pogrešali ljubezljivega gospodca. G. Dejak je rodom Kranje, bil je dalje časa v Južni Ameriki kot župnik hrvaške naselbine v Paintarenasu (Chile v Ameriki).

* **Zaprisega in odlikovanje vojakov.** V soboto dne 6. marca t. l. se je vrnila na tezenskem vežbalischu t. k. Maribora slovesna zaprisega v zadnjem času vpoklicanih črnovojnikov. Ob 9. uri predpoldno so prevzvišeni gospod knezoškof dr. Mihale Napotnik vprve poveljujoči gg. častnikov, nad 3000 mož broječega vojaštva in mnogoštevnega odličnega občinstva služila pod milim nebom sveto mašo, s katero so združili molitev za cesarja in zakramentalni blagoslov. Po sveti maši so premilostljivi Nadpastir v škofovskem ornatu stopil tja pred dolge vrste vojščakov in so jih s prisrčnim, globoko premišljenim nagovorom pripravili na slovesni trenutek prisege. Trojni zlati trak so prevzvišeni govornik pritrdirili na vojni prapor zbranih čet, rekoč, da imet prvi trak napis:

Svetost prisege, drugi "Zaupanje", tretji "Ljubezen do Boga in do bližnjega". Sveti a boli namreč hrabremu voščaku zoprtega, katero storil pred vsevdušnim in neskončno pravičnim Bogom, ki vidi v sreči in plačuje dobro ter kaznuje hudo, karor si kdo zasuži. Za upajajo na naj vojščaki na Boga, ki jim bo pomagal v boju in jih bo varoval v nevarnostih, zaupajo pa naj tudi na svoje poveljnike, ki jih bodo modro vodili in na svoje domače, na Nadpastirja, na domoljubne duhovnike in vse blage Lavantince, ki bodo doma za nje pridno molili, služili svete maše in jih dajali služiti, prejemali svete zakramente in opravljali razne pobožnosti, kakor se je to doslej godilo. In iz ljubezeni do Boga, do cesarja, do domoljubne naj gredo v boj zoper slovite sovražnike. Tako bodo posnemali slavne vzgledne tistih, ki so že bili v boju in izmed katerih bo jih nekaj ta dan za svojo pogumnost očitao odlikovanih. In danes izgovorjene besede "Prisegamo Bogu sveto prisego . . . takonam Bog pomagaj! Amen" jim naj bodo vojno geslo in angelj božji naj jih spremja v boju in sveta družina, Jezus, Marija, Jožel, naj jih vselej in povsod varuje in tolaži . . . Po jedrnatem govoru, ki so ga vse navzočni poslušali s pozornostjo in z ganotjem, so bila devetkratna devetkratna duhovni vojščakom pripeta na prsi cesarska odlikovanja in moštvo je slovesno priseglo zvestobo presvetemu cesarju. Ko sta se voj. postajni poveljnik, g. polkovnik Al. Lebar in poveljnik dopolnilnega okraja, ki mu pripadajo zapriseženi črnovojniki, g. major Blacha, očno zahvalili Njih Ekselenci za sveto opravilo, je navdušen vsklik na presvetlega cesarja s cesarsko himno zaključil sijajno in veličastno, za vse voščake navduševalno, za vse pričujoče pa izpodbudno in tolažljivo slovesnost, kakor se enaka ni kjerbojni vrnil.

* **Za Haloze.** Kakor se nam poroča iz Ptuja, je c. kr. okrajsko glavarstvo dalo z denarjem, katerega so naši poslaneci (ker je Brencič pri vojakih, dr. Kotorec in dr. Verstošek) izposlovali pri finančnem ministrstvu za Haloze, nakupiti na Ogrskem koruze, katero bodo Haložani dobivali iz Ptuja za v sedanjih razmerah zelo zmerno ceno po 18 K metrski stot. Haložani smo poslancema za trud in pomoč zelo hvaležni ter prosimo, naj tudi v bodoče na nas revne pare ne pozabta.

* **Zaradi galice.** Kakor smo zadnjič poročali, je v imenu Kmečke Zveze tokrat posl. Pišek zopet in zopet posredoval v poljedelskem ministrstvu zaradi dohabe galice. Zvedel je razvreten tega, kar je čitateljem že znano, še tudi to: Poljedelskega ministrstva se je pravocasno opozoril grški Verband in Kmetijska družba, da naj naročijo galico, kajti meseca oktobra še je bila kg za 72 v in januarja 1.20 do 1.30 K kg. Sedaj je vojščka oblast zaprla nadaljnjo dobavo, stoji baje po 2.30 K kg. Grški Verband ima naročenih 14 vagonov in te tudi dobri, ako jih vzame. Ali si je Kmetijska družba kaj galice preskrbelala, se ne ve. Dvorni svet. k. Postola in nadzornik Grozdenovič priporočata peroci kot nadomestilo, ki se še danes dobri od tovarne "Vereinigte chemische Fabriken Landau, Kreidl, Heller & Cie, in Wien, Floridsdorf" kg po 52 v. Za 1 kg galice se mora naročiti (ne uporabljati) 2 kg perocida. Ker "Verband" odgovarja, da še ne ve, ali se bo njegova pod zaporo stojecaga zaloga galice oprostila, odgovarjam: Gotovo je, da bo zapora odstranjena, ako "Verband" le hoče, kajti vojščka uprava je zapora za vse kolicične galice dvignila.

* **Madžari dovoljujejo.** Uradni list naučnega ministrstva objavlja naredbo, vsled katere se sme vročavati v ljudskih in ponavljajočih šolah poučevati v materinem jeziku. Leta pa poročila in druge tiskovine nemadžarskih so morajo razvjeti v državnem jeziku pričevati tudi v jeziku dotične narodnosti. Pri nas na avstrijskem je poučevanje veronauka v materinem jeziku brez vsake omejitve na vseh ljudskih šolah dovoljeno.

* **Zito za perutnino.** C. kr. namestnika v Gradcu razpošilja političnim uradom odlok, da vsem gospodarjem, ki se pečajo s perutninarnstvom, dajo potrebo množino žita in mlinskih izdelkov na razpolago. Ker bo perutninarnstvo v sčetanjem času donašalo lepe dohodke, ga naj nihče ne zanemarja.

* **Zapora moke in žita.** Poroča se nam, da se poslanci Slov. Kmečke Zveze mudijo te dni na Dunaju, kjer posredujejo za večjo kolikočino moke in žita, ki naj ostane za vsakdanjo uporabo izven zapore.

* **Moka se pojavlja.** „Čas“ piše: Ko se je ukazalo popisovanje moke in žita, se je pokazalo, da je v Pragi dovolj moka. Komaj so razdelili priglaševalne pole, so že branjeveci razobesali napise: „Tu se prodaja bela moka.“ Ponujali so tudi ogrsko belo moko, dasi so še prejšnji dan trdili da je nima.

* **Kako se dobri dopust?** V uvodnem članku govorimo o dopustih za črnovojne. Za dopust lahko prosi najprej vojak sam pri svojem vojaškem poveljstvu. To se zgodi učinkovito, da se vojak-prostec javi k raptiu. Lahko pa prosijo za dopust tudi domaći potom okrajnega glavarstva in sicer pismo. Okrajno glavarstvo ne rešuje prošenj, temveč jih dostavlja vojakovim poveljstvom. Tukaj podajamo obrazec za prošnjo, kakoršno naj naredi domaći, seveda s potrebno spremembou:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj sin (oziroma mož, viničar, hlapec, delavec), Jožef Modic, služi sedaj v c. in kr. rezervni bolnišnici, Dominikanska vojašnica, III. oddelek, soba štev. 4, Ptuj. Ker ga neobhodno potrebujem za delo na polju, prosim, da mu njegovo poveljstvo da dopust, če le mogoče od 15. do 29. marca t. l.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo prosim, da prošnjo blagovoljno predloži pristojnemu vojaškemu poveljstvu. Kraj, datum, podpis.

* **Kako se dobri oprostitev?** Samostojni poljedelci (torej samo posestnik) zamorejo dobiti časovno omejeno oprostitev od črnovojniške službe. Prošnje se smejo vlagati s am om pri okrajnem glavarstvu. Vloži lahko prošnjo vojak sam, ali pa njegov domaći. Za take prošnje podajamo obrazec, seveda morajo prošnjiki obrazec pripraviti. Vsak naj skuša v prošnji navesti vse v z roke, ki govorijo za oprostitev, toda samo resnične! Naš obrazec je narejen za slučaj, da je žena bolelna, da je 6 mladoletih otrok, da ni moškega pri hiši itd. Glasit se:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Moj mož, Alojz Senčar, služi sedaj v Mariboru pri c. kr. črnovojniškem pešpolku Maribor štev. 26, vojna kompanija štev. 16. Prosim, da se ga za več časa oprosti vojaške službe in sicer iz naslednjih vzrokov:

1. Posestvo je veliko 60 oralov, in sicer: 4 orale visograde, 24 oralov njiv, 16 oralov travnikov, 8 oralov sadnosišnika, ostalo gozd in pašnik.

2. Sem vsled zadnjega poroda trajno bolelna ter niti v gospodinjstvu ne morem opravljati težjih del, kamoli na polju in v vinogradu.

3. Imam 6 otrok, katerih najstarejše je 10 let, ki mi torej pri delu ne morejo pomagati.

4. Nämamo ne hlapca pri hiši, ne drugega moškega, ki bi nam pravil delati. Hlapec je moral tudi k vojakom.

5. Ako se vinogradni in njiva ne obdelajo, nas zadene velika gospodarska škoda.

Prosim, da se navedeni vzroki smatrajo kot posebnega uvaževanja vredni in se mojemu možu dovoli daljša oprostitev.

Radenci, 15. marca 1915.

Mica Senčar, obč. Radenci, št. 112.

Kedaj bodo novinci vpoklicani? Črnovojniki-novinci letnikov 1891 in tudi tisti, ki so rojeni v letih 1878, 1879, 1880 in 1881, a poprej niso bili podvrženi v Avstriji vojni službi ter so še le po 31. decembru tistega leta, ko so bili stari 35 let, dobili avstrijsko državljanstvo in še poprej niso bili pri naboru, so vpoklicani dne 15. marca 1915. Novinci letnika 1896 pa morajo pod orožje še le dne 15. aprila 1915.

* **Magari proti samemu peklenščeku.** Rajhenburški kaplan č. g. Josip Tratnik je dobil od svojega brata, vojaka 87. pešpolka, ki se bojuje na Karpatih, dopisnico, pisano 29. februarja, s sledočno zanimivo vsebino: Naznanim Ti, da se nahajam že četrtni dan v groznom ognju. Sedaj imamo opraviti z zagrizenim sovražnikom. Nasproti nam stojijo krvoljene sibiriske čete, ki se bojujejo kakor levi in jih je tudi kakor mravljeli pred nami. A omenil moram, da kaša mora se zaženemo fantje 87. pešpolka, mora biti vse zdrobljeno, magari, če nam same peklenščike postavijo nasproti. Nam je vseeno, ali napadamo, ali odbijamo 10kratno premoč. Zopet smo dosegli skoraj neverjetno zmago. Zavzeli smo važne postejanke v precej visokih gričih ter poslali več vagonov Sibiricev na oti svet. Vem, da će bi ne bil podpiran z molitvo svojih dragih, bi se ne nahajal več med živimi, zato se pripomorem še nadalje. Tvoj udarni brat Ivan.

* **Hrabrost slovenskega vojaka.** Ivan Stamel iz Gotovlj je bl dne 17. februarja odlikovan z srebrno kolajno II. razreda. Slava slovenskim vojakom!

* **Spimo kakor zajet.** Četovodja Josip Veligošek, doma iz Griž pri Celju, piše g. Leonu Štormanu z bojišča: Že drugič se nahajam na severnem bojišču. Kljub hudi zimi sem še zdrav. Marsikoga pa je mraz čisto pozabil. Cel čas smo zunaj na prostem. Spali smo kar po zajetje. Za pust smo imeli močno muziko, seveda topovsko. Dne 18. februarja je skoraj objela bella žena. Granata je udarila v moj zakop: močega prijatelja je ubilo, mene pa je Bog obvaroval. Srčne pozdrave!

* **Slavčeve petje na bojišču.** Janez Turk, doma iz Pilštanjia, piše svojemu bratu, č. g. Mihailu Turku, kaplanu v St. Petru pod Sv. gorami, iz Celja:

Dragi! Pripravljeni smo, da odkorakamo zopet proti sovražniku. Želo dobro smo opravljeno. Žalosti me, ko bom moral zapustiti svoje drage. Ne bojim se večerine in jutranjega petja granat in šrapnelov, ker so moja ušesa že itek natančenja tistega slavčevega petja. Ce pa je božja volja, da padem, pa tudi ne žalujte, ker ne bom ne prvi in ne zadnji. Proslu Te, mol za me in se me pri sv. mašah spominjam. Pozdrav Tebi in v c. g. župniku!

* **V Karpatih pri prelazu Toronja** (78 km od mesta Huszt, Jos. Hole od Sv. Jurja ob Ščavnici nam piše dne 15. februarja: Cenjeno uredništvo! Spet zelo srečen dan! Naznanim Vam, da mi slovenski bojevniki tukaj ne samo ne jemo zastonj in kratno zlat čas. O ne! Včeraj smo ob dokaj ugodnem vremenu ujeli eakrat 150, drugikrat 400 in tretikrat 272 Rusov, kar z naša skupaj lepo število čez 800 vjetih kosmatcev. Pričeli strani smo udrli Avstriji, pri drugi nemški polk naprej in smo tako imeli sovražnika v sredi. Sveda je bilo nekaj časa divje klanje, a naša premoč je prislala sovražnika, da se nam je moral udati. Kako so se Rusi pozneje izrazili, bilo je med njimi tudi več takih, kateri so se le komaj pred nekaj drevna novo prišli v Karpat. Nekateri so bili komaj en dan v boji in črti in včeraj so bili že v naših rokah! Bod te si v svesti, zmaga je na naši strani, ker mi slovenski vojaki hrabro bradimo domovino in cesarja! Urednik Lsta, kateri je z nami vred na bojnom polju, sprejmite iskren pozdrav!

* **Savinjčan v Kanfanarju v Istri.** Dobil smo od g. M. Bešnjaka, ki služi kot črnovojnik v Kanfanarju, sledočno vrstce: Mnogokrat sem v prelejih Braslovčah z našimi pevci pel: „Prijatji savinjski so mil'ga srca, příznamnost, zvestba, med njimi velja.“ Resčnest teh besed se je še posebno pokazala, ko sem imel god, kat' vel ko število teh savinjskih prjetej se je pravilno, ne razveseliti in so mi za god mogoč zeljal, a vse te želite so se združile v eno veliko, da se kmalu po znagi Avstrije srečno spet vidimo. Ko hodim včasih blizu morske obale, katero sem si želel nekdaj gledati, si že želim biti doma in nikjer drugje in vžvali med svojimi ljubimi nekdanjo srečo. Dan za dnevom gledam, kako se oni doma trudijo lajšati nam, ki smo pod poveljem drugih, težaven stan, poklican za varstvo domovine. Beg dai, da doživimo kmalu mir, saj ga lomo znači en t. bolj, ko smo ga lekajo. M. Bešnjak.

* **Roko naj ji prineset.** Dilo je na Francoskem bojišču. Nemški suščki nekoč vas in nogam iz nje Francie zo. Nesreča je bila, da je pritekla tedaj iz neke hiše na cestu desetletna deklica in da jo je zadelet krogla v roki. Dočkal je so olpeljali v bolnišnico, kjer so jo morili odrezati roko. Revica je bila v bolnišnici tudi čez Božič. Pa so vprašali deklico, česa si želi, da bi ji Ježušek prinesel na svet večer. Odgovorila je: „Prosim, reči Ježušku, naj mi prinese roko na roko!“

* **Lazar v Gaberju pri Celju.** V Gaberju in Sp. Hudni pri Celju se je pojavila pri otrocih celo vrstni sladčev trebuščega legarja. Prstjene olast so ukrepitevši varotovali odredice. Da se je bolezni razširila, se krive, stale streljave ljudske razmere v nekaterih hišah.

* **Pegasti legar v Vurbergu.** V Vurbergu pri Plušu (med leguncami) je po uradni poročilu na novo zasedel na pegastem legarju 10 obo. Pegasti legar se je nekdaj imel imenovano, dokaz človeške bude. Prej se je mislilo, da se razširja tudi vrstni legar, tudi vojna in legar ali lazaret in vroča imenovan, po zraku. Sedaj pa so prvič do spoznanja, da prenašajo kal bolezni uši. Zelo dvomljivo je, ali prenašajo kal bolezni tudi bolhe. Navadno popade bolezni i dorasle ljudi, redko otroške in starce. Ko popade bolezen človeka, ga začne tresti mrzla, bolik se čuti poblega, glavobol pa ni ravno poseben ljud, pač nastopajo omotice, brat mu v ušesih, nahod se pojavi in pojavlja se tudi vnetje golitance. Bolniki se navadno za nič ne brigajo. Tretji pa peti dan se počakejo na celem telesu razen na dlani in na obrazu kakor leča velike pike. Te pike čope čez nekaj dñi v globokejih plasteh kože podplutbe. Če pritisnemo s prstom na nje, ne izginejo popolnoma, sredi a ostane. Drugi teden je dosegla bolezen vrhunec. Ce ozdrave bolnik, se to zgoditi mnogo hitreje, kakor pri trebušnem legarju. Bolezen šrjo uši in sicer uši v obliki. Zato je strogo paziti na snažnost. Us je zelo občutljiva proti gorkoti, že gorkota 35 stopinj C. jo umori. Zato je drsinfekcija s paro zelo umetna. Prvi ušem se uporablja eterična olja, n. pr. 70 delov 93% alkohola in 30 delov janeževskega olja. Pri namazanju telesa je paziti, ker se lahko napravijo mozoli in je škodljivo za ledice. Bolje je poškroviti obliko. Tudi z bečinom se pokončajo uši. Popolnoma brez dvoma pa še ni dogmat, ali se bolezen ne razširja še na drug način, morda pri kašljaju ali kihanju.

* **V Planici na Češkem** je umrl dne 3. t. m. Pavel Tomaj, oče hajdiškega g. župnika. Blagi pokojnik se priporoča v molitev.

* **Bitke med berolinskimi šolarji.** Policijski organi Velikega Berolina nastopajo z vso strogostjo proti bitkam med šolarji. Ze začetkom vojne je prišlo tako v Berolinu kakor tudi v raznih predmestjih do več takih bitk. Takrat so imeli sicer popolnoma nedolžen značaj. Toda sedaj so postali šolarji v bojevanju že bolj izkušeni in izvezbari in zato postajajo bitke tudi vedno huiše. Solski dečki se ne zadovoljujejo sedaj tudi že nevarnejšega orožja: sabelj, žepnih nožev in železnih kosov. Žalibog je prišlo že v več slučajih do racitev. Tudi mladinska sodišča velikega Berolina so

se morala že ponovno pečati s temi bitkami. Šlo je vedno za slučaje, v katerih je eden ali drugi pobič odnesel iz bitke krvavo glavo ali kak drug del teleša. Policijski organi so dobili ukaz, da morajo nastopati z največjo strogostjo proti šolarskim bitkam, da zabramijo te neumnosti, ki se polaste lahko tudi že večjih fatov.

* **Pomiloščeni kaznjenci.** Cesar je 74 kaznjencem na avstrijskih kaznilnicah spregledal kazen; od teh pripade na moško kaznilnico v Mariboru 10, na moško kaznilnico v Gradiški 9, na moško kaznilnico v Kopru 7, na žensko kaznilnico v Rebjnjah 4 in v Begunjah 7 pomiloščen.

* **Jaro žito.** Štajerska kmetijska družba v Gradcu razglaša: Ker je z ozirom na vojno stanje nujno želeti, da se vseje več zrnja, kakor do sedaj, namešča uporabit osrednji odbor štajerske kmetijske družbe namesto pospeševanjem pridelovanja krme podporo, katero mu da vsako leto vlada na razpolago v to svinje, leta 1915 za podporo setve jarega žita (jare pšenice, jare rži, jarega ječmena). Pspora v izmeri 25% cene žita se dovoli pod pogojem, da naseje jarega žita dotični prisilec čez običajno množino in se za takov površje v izmeri ½ do 1 večjemu 3 oralov dovoji podpore ¼ do 4 meterskih stotov. Z ozirom na omejeno sredstva se bo jemal ozir v vsaki podružnici le 1 do 4 prošnjike. Prošnje za dovolitev teh podpor se naj predložijo potom podružničnega načelstva — kjer se dobijo tudi vzorec za prošnje in obveznice — s podpisano obveznico do najpozneje dne 25. marca t. l. Osrednjemu odboru štajerske kmetijske družbe v Gradcu. Natancenja pojasnila se dobijo pri načelstvih kmetijskih psdružnic.

* **Tržne cene v Gračcu.** Debeli voj 128 do 150 K. srednje debeli 120 do 126 K, suhi 110 do 118 K; debele krave 106 do 124 K, srednje debele 90 do 104 K, suhe 79 do 88 K; biki 116 do 136 K, mlada živila 110 do 136 K; teleta 190 do 210 K, izjemoma 220 do 230 K; mlade svinje 230 do 250 K, debele svinje 250 do 280 K, srednje debele 238 do 240 K, mesne svinje 226 do 240 K; ovce 120 do 130 K. (Pri goveji živili velja: cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcih za 100 kg mrtve teže.) Seno 100 kg: sladko 9.50 do 10.50 K, kiso 8.50 do 9.50 K, slama 8 do 9 K; pšenica 41.0. rž 33.50 ječmen 30.80, kruza 25.50, proso 27 K, oves 27.30 K, ajda 70 K, fižol 68 do 85 K, grščica 11.20 do 11.40 K, leča 16.20 K, proso 60 do 80 K, pšenični zdrob 80 K, koruzni zdrob 56 do 60 K, ajdova moka 80 do 108 K, koruzna moka 48 do 58 K, ržena moka 56 K, pšenična moka 60 K, 76 do 86 K, življi 46 do 76 K, štev. 6 (črna) 56 do 60 K (100 K). Jače komad 10 do 14 v, krompir 14 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 30 v 1 liter. — Cene goveji živili se na vseh sejmih zelo dvigajo.

* **Maribor.** V sredo dne 10. marca je umrla v Katnični pri Mariboru č. šolska sestra M. Klementina Čuvan. Rojena je bila 1. 1. 1883 v Mariboru. Naj v muri počiva!

* **Peter niže Maribora.** Naš rojak, rezervni pionir Franc Bregant, je bil od samega armadnega poveljnika generala Dankla pohvaljen z laščavim pismom. Bregant se je odlikoval radi izredne hrabrosti dne 5., dne 9. in dne 12. septembra 1914. Šentpetrani smo ponosni na našega junaka. — Isti je pisal svoji materi za god: Želim Vam prav veselo godovno, da bi ga še veliko let zdrav in veseli obhajali. Naznani Vam tudi moram, da še ni ure minilo v vojski, da bi ne bi zmisli na Vas za to, da ste me počropili z blagoslovljeno vodo popred, ko sem stopil čez Vaš prag. Kačkar krogla prileti, si vsakokrat to mislim: Saj so me mati prekrižali in pokropili z blagoslovljeno vodo, znabiti pa me ne bo zadel.

* **Sv. Peter niže Maribora.** S srebrno kolajno I. vrste je bil odkovan g. Jožef Golob, četovodja od 47. pešpolka, doma iz Rupreč. Bojeval se je na severnem bojišču proti krutemu sovražniku in je na hrabri način ujel 8 Rusov v neki karpatski vasi. Med tem, ko se je sin boril na bojišču, bolehal je njegov že 72 let starji oče pod hudimi udarci. Jožef Gočob se nahaja sedaj kot bolnik na gradu Wasoldsberg pri Graču.

* **Jarenina.** Pred tedrom se je raznesla govorica, da je naš vrlj Franc Šparl, cerkveni ključar in tajnik Posojilnice padel na severnem bojišču

ženo in tri doletne otroke, med katerimi je najstarišji Franc, kot četovodja trentskega bataljona v Galiciji in drugi kot desetnik v Poli, hčerka pa je omožena polegure od doma. Na veselo svrdenje nad zvezdami!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Koliko vojakov je dala do sedaj križevska župnija? Po natančnem zapisniku vseh naših pod orožjem že stojecih mladencičev in mož je dala naša župnija do sedaj 374 vojakov. Med temi je en stotnik, en nadporočnik, dva vojaška zdravnik, pet poročnikov, en praporščak, dva enoletna prostovoljca, in izvanredno veliko podčastnikov. Če se pomisli, da so vsi ti izšli iz kmečkih hiš, se sme opravičeno sklepati na nadarjenost muropoljskega ljudstva. — Dostavek uredništva: Velike važnosti bi bilo, ako bi se za vse župnije sestavila enaka statistika.

* **Ljutomer.** V sredo dne 3. marca zjutraj se je Jurij Spindlar na Krapji nekoliko pritoževal, da ga kosti bolijo, bila je influenca. Dal se je sprevideti in zvečer je mirno zaspal. Letos ob svojem godu bi dosegel 93 let življenja. Rajni je bil last vrlega kmeta našinec g. Josipa Karba. Dobri dušici dal Bog večni mir!

* **Dragonjavas-Mihovci.** Naša strošna zadružna izkazuje v lanskem letu zelo lepe uspehe. Ljudstvo vedno bolj uvideva velik pomen zadruge, zlasti sedaj, da je tako veliko pomanjkanje delavški moči. V nedeljo 14. t. m. ima zadružna svoj občini zbor. Pričakuje se, da se vsi člani oziroma žene onih članov, ki so pri vojakih, udeleže občini zbor, na katerem se bomo razgovarjali o našem nadaljnem delu. Or aznih za sedanji čas važnih gospodarskih vprašanjih bo govoril g. nadrevizor Vlad. Pušenjak.

* **Konjicah.** je umrl veleposestnik g. Peter Dobnik. Dne 26. junija 1841 rojen v Zrečah je kot lastnik uredil vzorno gospodarstvo in deloval v raznih častnih službah, župan itd. Leta 1905 se je preselil v svojo novopostavljeni vilo v Konjicah. V domoljubnem oziru ga je že leta 1871 neki časlik hvalil kot korenjaka-narodnjaka. To je ostal do smrti. Svetila mu večna luč!

* **Loče pri Konjicah.** V nedeljo dne 7. t. m. je umrl tukajšnji posestnik g. Janez Zidanšek, brat č. g. ravnatelja Zidanška v Mariboru. Pokojnik je bil veren, značajen in blag mož. K zadnjemu počtku dne 9. t. m. ga je spremljalo 6 duhovnikov in velika množica ljudstva. Svetila vremenu možu večna luč!

* **Sv. Ema.** Katoliško slovensko izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 14. sušca, svoj redni občini zbor popoldne po večernicah v prostorih g. Zupanika cerkve. — Pokopan je bil dne 21. svečana priljubljeni mož Stefan Žlof, ob velikanski udeležbi ljudstva. Rajni je bil svoječasno župan, podpredsednik posojilnice, ud okrajnega zastopa in uč krajnega šolskega sveta. Trajen mu spomin!

* **Celje.** Živinski sejem, ki bi se naj vršil dne 13. marca, je uradno prepovedan.

* **Rajhenburg.** Popisovanje in zapora žita in moke je zbudilo splošno pozornost, posebno med kmečkim prebivalstvom. Vsak človek pač lahko razume, da 240 g moke na dan za enega človeka ne zadostuje. Mestno prebivalstvo lahko izhaja s to malenkostjo, nikakor pa ne kmečko. Kmečko ljudstvo ima za zaužitek žgance, opoldne zopet kaj od moke, ravno tako tudi zvečer, med tem kot mestni ljudje jedo zjutraj kavo in kruh, katerega kupijo pri pekih, opoldne jedo meso. Potem se pač razume, da imajo dnevno tistih 240 g moke dovolj. Mi kmečki ljuđe pa imamo teh-le 240 g za kruh in sploh za vso prehrano daleč pre malo in pri tem se prav trdo delamo. Prosimo naše g. poslance, naj posredujejo na pristojnih mestih, da se ta odredba spremeni. (Opomba uredništva: Poslanci Slovenske Kmečke Zveze posredujejo na pristojnih mestih na Dunaju.)

* **Sevnica.** Tudi pri nas jih je smrt dosti pokonsila s svojo koso, nekaj doma, nekaj pa na bojnem polju. Svoje življenje je dal za cesarja in domovino komaj 20 let stari Alojzij Kapler in sicer dne 23. februarja v Karpatih; poprej je že padel Jožef Teraž iz Čanji, brat č. g. franciškana Mavricija v Gorici. O mnogih drugih se pa ne ve, ali še živijo ali ne. — Doma smo pa pokopali dne 27. decembra vrlo Marijino družbenico in ljubiteljico cvetlic Marijo Grebenc, dne 31. decembra Marijo Kapler, mater č. g. Ivana Kapler, župnika pri Sv. Jakobu v Slov. gor., dne 7. marca pa Damijana Kurent, občinskega tajnika. — Dne 24. prosinca smo bili povabljeni k č. g. saluzijskemu na Radno; obhajali so namreč ta dan stolnico Don Boska s petjem, godbo in govorom. — Prihodnjo nedeljo, dne 14. marca ima Kmečko izobraževalno društvo svoj redni občini zbor. Sevničani pričute!

* **Novi majnik.** Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregoro, župnik pri Sv. Venčeslu na Stajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljivanj za mesec maj o Mariji, Kraljici sreč. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova boda za Marijino častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih še sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popolen molitvenik. Stanejo pa v platno vezane z rudečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se, v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošte znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

* **Zemljevid Bukovine** v izborni izpeljavi je založil kartografski zavod G. Freytag na Dunaju. Kendor hoče imeti podrobnej preglej čez srčne boje v južno-izhodni Galiciji in v Bukovini, naj si naroči ta zemljevid. Stane s poštnino vred samo 35 vinarjev.

Znesek v znakih. Naslov: Freytag & Berndt, Cunaj, VII., Schottenfeldgasse 62.

* **Ilustrirani Glasnik** štev. 28 prinaša slike padlih slovensko-štajerskih junakov: Franca Kovacec od Sv. Antona v Slov. gor. in Antona Špes od Novecerkve pri Celju. Naslikana je tuš strašna nesreča v Brežicah dne 15. februarja. „Ilustrirani Glasnik“ izhaja vsak teden enkrat in stane na leto 8 K. Naroča se v Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

* **Ljutomer.** Vabimo na redni občini zbor zadruge za rejo žrebet v Ljutomeru, ki se vrši v nedeljo, dne 14. marca, ob 2. uri popoldne, v restavrnici g. Kukovec. Dnevi red: 1. Polaganje računov. 2. Služajnosti.

* **Ljubno.** Zenski pomožni odbor je zopet poslal za vojake lepo sveto 161 K 24 v. Ljubno je ves čas vojne žrtvovalo prav mnogo.

* **Knjižnica S. K. S. Z. v Mariboru** bo odprta odslej naprej ob nedeljah od 10. do 12. ure predpoldne, in ne, kakor do sedaj, od 8. do 10. ure predpoldne.

* **Mesto venca na grob** ī mil. prošta Fleka so darovali za mariborsk dijaško kuhičino vsak po 10 K čč. gg.: dekan J. Čižek, profesor dr. Anton Medved, mestni župnik Al. Čižek, profesor Ivan Vreže. Zelimo mnogo posnemovalcev!

* **Pogrešajo se:** Janez Serne, korporal, domobrantski pešpolk štev. 26, 4. stotinja, vojna pošta štev. 48. Odgovor na: Janez Serne, posestnik v Lohnici, pošta Ruše pri Mariboru. — Ivan Matjašič, dodeljen vojaškim pekom, od 1. septembra vršen maršalstvo štev. 1, pešpolk štev. 87: pi-al je zadnjič iz Gódelj na Madžarskem. Kdor ve kaj o njem, je naprošen, obvestiti soprogo Rozalijo Matjašič v Ilirske Bistrici. Rudeči križ. — Franc Kocjančič, domobrantski pešpolk štev. 26, 8. stotinja, vojna pošta štev. 48. Odgovor na očeta: Francišek Kocjančič, posestnik v Preseki, pošta Možirje. — Stefan Zabel, deželno-brambarški pešpolk štev. 25, 10. stotinja, vojna pošta štev. 48. Se pri uljudno, pismeno pojasnil proti nagradi poslati njegovemu ženini: Franciška Zaberl, pošta Loka pri Zusmu. — Alojzij Kogovšek, poljski hajbavčni polk štev. 3, baterija štev. 1. Pisal je zadnjekrat dne 30. septembra. Kdo kaj ve o njem, naj naznani Ivanu Kogovšku, dragonski polk štev. 5, 2. nadomestni eskatron. — Henrik Repinka, pešpolk štev. 47, 14. stotinja, vojna pošta štev. 73. Od dne 26. avgusta ni več glasu od njega. Odgovor se prosi na starši: Andrej in Ivana Repina, Krčevna štev. 193, pošta Maribor. — Mihal Kokol, pešpolk štev. 10, stotinja, vojna pošta štev. 73. Naznana se prosi na njegovo mater: Marija Kokol, Gradišča štev. 53, pošta Sv. Barbara v Halozah. — Janez Kolar, 87. pešpolk, poprej pri 10. stotinji, a pozneje pri 2. stotinji, doma iz Polzela v Savinjski dolini. Kedor kaj ve o imenovanem, naj blagovoli odgovoriti soprogi Mariji Kolar, Podvin, pošta Polzela. — Franc Dolc, pešpolk štev. 87, 9. stotinja, vojna pošta štev. 73. Odgovor se prosi na Dolce Marijo, Topole, pošta Rogaska Slatina. — Anton Marin pri deželobrambarskem stacijskem poveljstvu, 2. stotinja, 2. voj, v Tržiču. Od tam je odšel v Galicijo. Odgovor očetu: Anton Marin, posestnik v Prirodu, pošta Juršinci pri Ptaju. — Franc Metul, pešpolk štev. 87, 7. stotinja, vojna pošta štev. 73. Pisal zadnjič iz južnega bojišča dne 25. avgusta. Odgovor se prosi ženi Mariji Metul, p. d. Bévče-ici, Raduša štev. 33, pošta Luče pri Ljubljem.

Zadnja poročila došla v četrtek k 11. marca.

Novi je uradno poročilo z ruskega bojišča.

Dunaj, 10. marca.

Avtstrijski generalni štab uradno razglasa: Na bojni črti na Rusko-Poljskem se živahnji boji nadaljujejo. — V zahodni Galiciji se je po naših četah južno od mesta Górlice zasedeno ozemlje. Še povečalo. Zasedli smo z naskokom ruski streški jerek. Ujeli smo pri tem 200 Rusov. — Na karpati bojni črti je naša artilerija včeraj pri jasnom vremenu dosegla lepe uspehe. Na postojanko, ki je ležala blizu naše prednje črte in je bila zasedena po sovratni infanteriji, je naša artilerija osredotočila svoj ogeni. Rusi so se v divjem begu umaknili. Sovražnik je imel velike izgube. Ko smo zasedli še eno drugo postojanko, smo ujeli 300 Rusov ter zaplemljalo mnogo vojnega gradiva. — Pred našimi postojankami in južno-izhodni Galiciji vladajo v obči mir. Severno od Nadvorne smo odbili napad manjših sovratnih čet, na drugi strani pa so naše čete več ruskih bataljonov, kateri so naskočili naše postojanke, vrgle nazaj. — V Bukovini se ni zgodiло kaj posebno večnega. Le ob severnem bregu reke Pruth pri Černovicih so se vrstile neznajne praske.

Bojna črta dolga tisoč kilometrov.

Bojna črta na bojišču proti Rusom je dolga tisoč kilometrov. Razteza se od severnega konca Izodne Prusije (trdnjava Grodno) ob rekah Bobr, Narev, Njemen, mimo Varšave, ob Nišči, čez Rusko-Poljsko, ob Dunaju, Sanu, Vysloki, ob Karpatih in Dnjestru do Černovic v Bukovini. Svetovna zgodbina ne pozna tako velikanske bojne črte.

Trije angleški parniki se potopili.

Condón, 10. marca.

Angleška admiraliteta javlja: V torek zjutraj 9. marca so potopili nemški podmorski čolni angleški parnički „Tawigstan“ ob izhodni angleški morski obali pri mestu Scarborough. Od 38 mož broječe posadke se je rešil le en sam pomorščak, vsi drugi so utonili. Nadalje so potopili istega dne angleški parnički „Blackwood“ s posadko 17 mož pri mestu Hastings, nadalje pri Liverpoolu v Irskem morju angleški parnički

„Princess Victoria“, kojega posadka je štela 34 mož. Posadki parnikov „Blackwood“ in „Princess Victoria“ sta se rešili.

Novo grško ministrstvo.

Kralj je poveril sestavo novega ministrstva bivšemu finančnemu ministru Gunarisu, kateri je kralju že predložil listo novih ministrov. Zaimis je bil sestavo ministrstva odklonil.

Amerika posreduje za mir.

Preko Kodanja javljajo berolinski listi: Amerikanski predsednik Wilson je odposlal polkovnika Housse kot izrednega pooblaščenca v London, Paris, Petrograd in Berlin, da se informira, ako bi evropske države sprejele morebitni nov posredovalni predlog Amerike za mir.

Listnica uredništva.

Luče: Hvala lepa za poslano. Večkrat poročajte. Veseli nas, da tako pridno skrbite za nove naročnike! Le tako vrlo naprej! Iskreno pozdravljeni! — Pisma z bojišč: Pri najboljši volji nam ni mogoče danes vseh pisem z bojišč sprejeti v list. Kar ne bo zastarel, priobčimo v „Straži“ ali pa v prihodnjih številkih Slovenskega Gospodarja. Na vsak način prosimo, da se pri pismih navede, odkd se vojak, ki piše pismo, doma, pri katerem polku itd. — Benedit: Morali izpuščati, v takih slučajih je sedaj edino mogoče, da osebno uplivate.

Loterijske številke.

Gračec, 3. marca:	72	20	27	24	3.
Linc, 6. marca:	4	77	43	80	7.

Velika sveta denarja

z zamore naključni vsakomur, ki pustane naš naročnik. Brez lana pojasnila pošija: Šreček o zaslužtu š. 15 Ljubljana, 154

Iščem spretuo prodajalko

am ža slovenščine in nemščine manufakturistinja oziroma vojašnega prostega manufakturista z dobrimi sprēčali. Vstop v službo 15.-30. marca. Plača po dogovoru. Trgovina Ludvika Kubarič, Ormož, 157

Ožen en volovski hlapec

in dva vlnčaria se sprejmejo pri gračinskem oskrbniku v Dornavi pri Ptaju, pošta Moščanec. 160

Dakla se išče

za župnišče v laški dekaniji. Kje, pove upravniki. 173

Na prodaj gostilna

z lepim posetom pri glavni cesti in romarski cerkvi zelo primerno za trgovino. Labki plačilni pogoji. Več se izve pri Franc Repolusk, Ruse pri Maribor. 139

Tesarie za izdelavo barak

pri Pragerskem srejmetu proti dohodu plačilu stavbenik Julij Glaser, Maribor, Meininghof. 171

Učenka!

Iščem prostor v trgovino Učila sem se da dalj časa v drugi trgovini. Smožna temeščine in slovenčine. Več se izve po dogovoru. Naslov: Poštno ležeče št. 120 M, R. Celje

150

Trsje

suhocepljeno na Rup-Portalist ima na prodaj Franc Trobent, Bresterica št 33 P. Maribor. Cena 12 vin. komad. Oglašati se je v 14. dneh.

KAVA 1kg K 2·20

najfinješa K 1·80, 5 kg franko, izborn

Denarja ni

dragnja je vedno večja, zaslukšek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 krov na dan zaslžiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor.

J. Bačič Hirska, Bistrica 26, Kranjsko

Tvrdka

Milan Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljivo kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni.

Posebno priporočam od predanca očiščeno:

Domače ali konjsko deteljno seme, potem **Lucerner ali nemška,**
Inkarnat za enkrat kositi,
Esparsel, takozvana večna detelja,
Travino seme za mokre in suhe travnike,
Korenjevo seme,
Runkelnovo repa, rudoč dolegovato, ramečno dolgo in okrogločato,
Svinjsko salato.

Vseh vrst semena za vrte, kakor tudi **rafijo** in **žveplo** za vinograde.

Obilnega obiska pričaku oč biležim
z velespoštovanjem

tvrdka M. Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerijskega blaga.

Franc Dobnik, velepos. javlja v svojem in v imenu svoje žene in svojih otrok, ter vseh sorodnikov tužno vest, da je njegov dobr oče oz. last in ded gospod

Peter Dobnik
veleposestnik

7. sušca ob 8. uri zj. po dolgi in mučni bolezni, prev den s sv. zakramenti za umirajoče v 74. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnega se je vršil 9. suš a ob 4. uri pop. od hiše žalosti na pozopališče sv. Ane.

Sv. maša zadušnica se je brala 10. sušca ob 8. uri zj. v tukajšnji nadž. cerkvi.

Konjice, 10. sušca 1915. 164

Zahvala

K britki žlosti, ki nas je zadela povodom izgube naše iskreno ljubljene hčerke, sestre, oz. matere, gošpodinje in dobre žene

Katike Planinšič roj. **Paulič**

velep ses nice v Rotenbergu,

katera je 28. svečana ob 9. uri pred oldine udana v voljo božjo mirao v Gospodu zaspala, se prisrno zahaja v prvi vrsti domačemu vič gosp župniku za dušno tolubo še v bolzni, posebna hvala pa vlč g. župniku iz sedmice župnije. Puščave za zaduje spremstvo pri pogrebu in za ganljive besede ob odprtjem grobu, hvala bodo slav, pevskevemu zboru za gulinjivo žalostniku. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sedemom in zoancem od bližu in daleč, ki so v takih obilnem številu prihiteli izkazat preljubi nepozabljeni rajniki zadnjo čast. Vsem in vsakemu posebej naj Bog tisoč počne povrne!

Sv Lovre o. 2. sušca 1915.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Podpisani izrekamo iskreno zahvalo vsem udeležencem pogreba blagega sina, oziroma brata, bratrance itd. gospoda

Jakoba Caf

vrtnarja v Gizela-hoteljnici v Celju.

Posebno se še zahvaljujemo čč. usmiljenim sestram, preč duhovščini, predstojništvu bolnice, gosp Franom Mlinariču, za vse dobro, ki so jih izkazali ranjkemu.

Maribor—Sv. Rupert—Celje, 8. marca 1915.

Peter in Iva Caf, Otilija, Ivana, Marija, stariši.

Levero Caf, brat.

Franc Caf, čevljar, Franc Caf, žel. čuvaj, bratrance.

168

VIII. redni občni zbor**Hranilnice in posojilnice v Selnici ob Dravi**

se vrši dne 19. sušca 1915, ob 3. uri popoldne, v posojilniških prostorih s sledečim vzporedom.

- Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru in revizijskega zapisnika.
- Poročilo načelstva.
- Potrjenje računskega zaključka za leto 1914.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Slučajnosti.

Ako ob 3. uri občni zbor ni sklepčen, se vrši isti ob vsakem številu članov eno uro pozneje. 155

VABILO
na
redni občni zbor
Gornje-Savinjske posojilnice v Mozirju

ki se vrši v pondeljek, dne 22. sušca 1915, ob 9. uri dopoldne v uradni pisarni.

Dnevni red:

- Prečitanje in odobrenje zapisnika 39. obč. zpora z dne 30. sušca 1914.
- Poročilo načelništva in nadzorništva o delovanju in potrjenju računa za leto 1914.
- Nasveti nadzorništva o uporabi preostanka.
- Volitev načelništva in nadzorništva.
- Posamezni nasveti.

162

O d b o r .

Gluhost**Pet vinarjev**

sumenje po učesih, a ne prorjena gluhost, tok iz ušes, odstrani takoj in gotovo Dr. F. Quastlerjev bals, kosm.

oje za sluh »Otikon«

Vsek dan dohajači zahvalna pisma. Udežni uspehi. Cena eni steklenici 3 K Edina založba M. Vetter, Dunaj III Kübeckgasse 15.

stanje dopisca, s katero lahko na-

ročite moj glavni cink z 4000 po-

dobami. Obseg bogati izber ko-

ristihih, potrebnih in za darila pri-

mernih predmetov. Cenik se

vrskemu poslje zastonj in franko. I. tovarna ur, Hans Konrad, c. kr. dvorci dobitaj-

telj v Mostu (Brux) št 801

(Češko). Prave niklaste žep-

ne ure K 420, 5 K, srebrne

K 840, 950, niklasta budilka

K 290, ure s kukavico 840

K, pendel-ure 9 K. Pošilja se

proti povzetju. Noben ris ko.

Zamenjava dovoljena ali de-

nar nazaj. II-85

Seme pravega
kaljivskega zelja,

ki naredi velike, trde glave ter redi v vsaki zemlji, prodaja 20 gramov za 1 K. Ign. Mrčina, Zg. Kaselj, p. D. M. v Polju pri Ljubljani. Denar ali poštna znamka je poslati z narodilom. 119

Perl-Kava

iz čistega soja-boba, na domestek za bobovo kavo 5 kg, zavitek iz žepnega robca K 420 po povzetju. Sant sa. Kraljevi Vinobrady 1573. Zastopniki se proti visoki proviziji sprejmejo. 2

Cepljeno trsje

Posip, laški rizling, burgundec, rulender, veitliner, diščič, praminc, silvanec, muškat, kavčina, ranfol, sladkaminka, izabela. Cepljene na podlagi Riparia-Monti-ko-Bupestris Salanis, Berlandieri, Riparia, Teleki. Podlagi Berlandieri, Riparia, Teleki je najboljš za apneni zemljo. — Več tisoč korenjakov te vrste. — Cena po dogovoru in zelo nizka.

J. Vrhajak, Breg. Ptuj.

Pomlad in velikonočni prazniki se bližajo;

treba bo skrbeti za letne obleke. Najboljšo priliko imate, ako obiščete

Seršenovo trgovino v Ljutomeru

Tam je največja zaloga različnega dobrega svežega blaga še za staro ceno dobiti, akoravno se je vse zelo podražilo. Posebno boste dobili ostanke za obleke, kateri se že veselijo Vstajenja našega Zvel čarja in hočeo tistega s pobožno molitvijo in snažno obleko počastiti skoraj za pol cene. 161

Vso semeno deteljno, runino, travino in za grede se dobi v zanesljivi kaljivosti.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Seršen.

VABILO na**redni občni zbor****Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. gor.**

reg. zadruga z neom. zavezo.

ki se vrši v torek, dne 30. sušca 1915, ob 2. uri popoldne v zadružnih prostorih.

DNEVNI RED:

- Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva.
- Poročilo nadzorstva.
- Odobritev računskega zaključka za leto 1914.
- Razdelitev čistega dobička.
- Volitev načelstva in nadzorstva.
- Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se občni zbor tri tedne pozneje in sicer na istem kraju, ob isti uri in z istim dnevnim redom. Ta občni zbor bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

O d b o r .

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prosnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskinem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, pesen rumeno in rdečo, splošna poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane tvrdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači tvrdki.

I. RAVNIKAR :- CELJE

Trgovina s špecerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloge vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna posrežba.

Domača in narodna trgovina

Franc Lenart v Ptiju

priporoča svojo bogato izbiro raznovrstnega nevega blaga za moške in ženske oblike.

Posrežba poštana! Cene primerne!

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znamenjem.
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove mesni.

R. Brezovnik trgovina v Vojniku

priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega, špecerijskega in galanterijskega blaga, železnine, cementa, barv, firneža, lakov, usnja, stekla, kisih vod, najboljših semen itd.

Domči pridelki se kupujejo po najvišji ceni.

Le nobenega strahu

pred avijatsko kolero, kajti zamoremo se pred to zugo po higieničnem načinu življenja sigurno varovati

Držimo svoj želodec v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo si večkrat na dan obraz in roke in dejmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj Lysoform-desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. dr. Loeffler uniči 2% na Lysofermova tekočina tekom ene minute bacilne izredke Cholere vibrie.

Lysoform naj bo povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K - 80, 1·80, 2·80 in 4·60 v vsaki lekarni in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakemu zastonju in franko kako zanimivo knjižico od kralj. svetnika Aladár Kováč, direktorja rešilne družbe, z naslovom: «Kako se varujemo pred kolero». Večjim tvrdkam pošljemo tudi več izvodov.

Dr. Keleti & Murányi kem. tovarna, Uipest.

Edino zastopstvo in glavna zalog za Avstro-Ogrske ed originalnih armadnih in železničarskih Roskopf-ur 5 R.

Po 14 dnevni poskušnji

se lahko vsaka ura proti popolni svoti zoper zamejza, torej ni nobene rizike, ampak se lahko vsak sam prepriča o teh izbernih urah. Prednestiteleb ur: Prava železničarska Roskopf-ur je ne, je dolgo tega, nalač za železnične in štapacne službe z novo konstrukcijo zbelj-kala, dobila precizniki tek, posebej močne ozi, klečejo se vso vrti v kameinah. Ura teče 32 ur in ide točno na pol minute, če tudi ura leži, visi ali se nosi v žepu. Ura je zavarovana proti previlčni napetosti peresa, obločje je iz čistega nikla ter je zavarevano še z enim plastičem za varstvo zoper prah ter se vsi pokrovki strogo in natanceno zapirajo. Po dobrini preizkušnji so se to ure radi nizke cene in vendar dobrega teku vradno upeljale pri armadi in različnih železnicah. Prosim Vas torej, da te ure ne zamenjate z drugimi sličnimi urami, ki se dobijo v trgovinah. Večak si naj brez nevarnosti, da bi trpel kako želodec, naroči mojo ceno uro. - Velik cenik popolnoma zastavljen.

A. KIFFMANN, Maribor ob Dravi št. 8, največja tovarniška zaloge gr, srebrnine in zlatnine, razposilja v vse dežele. Specialist za boljše ure.

Brzjavni naslov: Cirillova tiskarna Maribor

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, v lastni bliži Koruška cesta št. 5

Cekovni račun c. kr. poštne br. 25.619 tel. Internarb. telefon št. 113

Priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, posensnikov, peres, škatljic za posensnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tabljic, črnih, zavitkov (barvanik in belih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic itd. Sveti podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, mokriki, svetinjice, škapulirji. Štambilije za urade in dr.

prijatelj moj,

Gre na vsako pot z menoj!

Ker se večkrat z njim krepčam,

Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in grenački.

Pazite na pristnost!

Posebno na koledvorih!

Knjigarna, trgovina umetnin in muzikalij

Goričar & Leskovšek

Graška cesta 7 Celje Rotovška ul. 2

Tovarniška zaloga raznovrstnega kancelijskega, koncepta, barvanega in ovitnega papirja.

Svinčniki, peresa, peresniki, črnilo, radirke, kamenčki, trgovske in odjemalne knjige, pismeni papir v mapah in kasetah, kreppapir, umetne cvetlice itd.

Velikonočne dopisnice v velikanski izbori od 4 vinjarjev naprej.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank in risalnih skladov.

Nagrobeni venci in traki.

Na debelo!

Na drobno!

Tem potom naznanjam, da sem prevzela 1886. leta ustanovljeno

TRGOVINO

mojega ranjcega moža

Milan Hočevar,

ter jo budem pod dosedanje tvečko nespremenjeno dalje vodila.

Za ranjcem v folki meri izkazano zaupanje se najtopleje zahvaljujem ter prosim, da isto ohranite tudi meni.

Z odličnim spoštovanjem

Mil. Hočevar-ja vdova.

Celje, dne 27. svečana.

Klobučar

Ludovik Hlustig Maribor

Glavni trg štev. 9 (blizu Cirilove tiskarne — nasproti bogoslovju)

priporoča slavnemu občinstvu, da klobuke za gospode in dečke za bližajoče se Velikonočne praznike kupi pri njemu. Ima zalog klobukov od najfinješje do najpriprostejše vrste. Popravila se točno in po ceni izvršijo.

Z velespoštovanjem

Ludovik Hlustig.

Orežje in kolesa

na obroke. Posamezni deli najceneje. Ilustrov

čeniki zastonj. F. Dušek, tovarna

orežja, koles in šivalnih strojev.

Operata na drž. žel. št. 2121. 1888

Češko.

! KAVA !

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, velen-aromaticna, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča 10 K franko po povzetju. Pol kilograma velen-prima najfinješji čaj 2 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Galanta 496.

931

Indajatelj in založnik: Katoliško tiskovno društvo.

Odgovorni urednik: Franjo Žebot.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.